

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Організація та методика аудиту ефективності господарювання підприємства»

Студента 2 курсу, 4м групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий аналіз та аудит»

_____ Кошеля Олександр Йосипович

Науковий керівник:
канд. екон. наук

_____ Нежива Марія Олександрівна

Гарант освітньої програми:
д-р. екон. наук, доцент

_____ Назарова Каріна Олександрівна

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь «магістр»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Затверджую

Зав. кафедри фінансового аналізу та аудиту

К.О. Назарова

« » 20 р.

Завдання

на випускн кваліфікаційну роботу (проект) студентові

КОШЕЛЯ ОЛЕКСАНДР ЙОСИПОВИЧ

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): Організація та методика аудиту ефективності господарювання підприємства.

Затверджена наказом ректора від «19» жовтня 2018 р. № 3841.

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 01.11.2019.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту) – обґрунтування теоретичних і методологічних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації і методики аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах, впровадження міжнародного досвіду та широкого застосування інформаційних технологій.

Об'єкт дослідження – процес аудиту ефективності господарювання на ТОВ «Ейч Ел Бі Юкрейн».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методологічних та практичних питань, пов'язаних з аудитом ефективності господарювання підприємства.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано
1-3	Нежива М.О.		

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність ефективності господарювання підприємства

1.2. Загальні положення аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах розвитку аудиту

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Оцінка стану аудиту ефективності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» та його використання на міжнародній арені

2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організація і методика аудиту ефективності господарювання на ТОВ «Ейч Ел Бі Юкрейн»

3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту аудиту ефективності господарювання на ТОВ «Ейч Ел Бі Юкрейн» в умовах використання інформаційних технологій

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання та обробка інформації	15.02.2019	15.02.2019
2	Написання 1 розділу	25.06.2019	25.06.2019
3	Написання 2 розділу	06.09.2019	06.09.2019
4	Написання 3 розділу	23.10.2019	23.10.2019
5	Підготовка вступу і висновків	25.10.2019	25.10.2019
6	Оформлення та представлення роботи на кафедру	01.11.2019	01.11.2019
7	Підготовка доповіді	04.11.2019	04.11.2019
8	Попередній захист	12.11.2019	12.11.2019

7. Дата видачі завдання «12» жовтня 2018 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи(проекту)

Нежива М.О.

(підпис)

9. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми)

Назарова К.О.

(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент

Кошеля О.Й.

(підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Випускна кваліфікаційна робота Кошелі Олександра Йосиповича на тему «Організація та методика аудиту ефективності господарювання підприємства» виконана на високому науковому рівні.

Тема роботи є актуальною, а отримані результати містять положення наукової новизни та носять практичну значимість. В роботі досліджується необхідність впровадження аудиту ефективності господарювання підприємства, а також розглянуто недоліки та надано пропозиції щодо удосконалення організації та методики аудиту ефективності господарювання підприємства.

Недоліків та зауважень щодо змістової частини та оформлення випускної кваліфікаційної роботи Кошелі О. Й. на тему «Організація та методика аудиту ефективності господарювання підприємства» невиявлено.

Випускна кваліфікаційна робота Кошелі Олександра Йосиповича на тему «Організація та методика аудиту ефективності господарювання підприємства» відповідає вимогам до кваліфікаційного рівня робіт відповідного характеру, заслуговує відмінної оцінки і рекомендується до захисту, а її автор Кошеля О. Й. заслуговує присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист

(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна кваліфікаційна робота студента

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

Назарова К.О.

(підпис)

Завідувач кафедри

Назарова К.О.

(підпис)

« _____ » _____ 20____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Економічна сутність ефективності господарювання підприємства.....	8
1.2. Загальні положення аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах розвитку аудиту.....	14
Висновок до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	22
2.1. Оцінка стану аудиту ефективності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» та його використання на міжнародній арені.....	22
2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН».....	29
Висновок до розділу 2.....	36
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	37
3.1. Організація і методика аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН».....	37
3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» в умовах використання інформаційних технологій.....	44
Висновок до розділу 3.....	50
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	61

ВСТУП

Аудит ефективності в сучасному аудиті відіграє дуже важливу роль для України. На даний момент аудит ефективності більш поширений в секторі контролю за використанням бюджетних коштів у відповідності до програми та кошторису. Тому основною проблематикою даної теми є дослідження аудиту ефективності в умовах перевірки аудиторською компанією підприємств, які не відносяться до державного сектору. З кожним роком в Україні утворюються нові громадські організації з джерелом інвестування з-за кордону, тому інвестори з кожним роком збільшують кількість запитів на виконання аудиту ефективності, що породжує дефіцит компаній та спеціалістів, які можуть виконати дане завдання з аудиту.

Актуальність теми полягає в тому, що аудит ефективності в Україні розглядають, як перевірку бюджетних програм чи доцільності використання бюджетних коштів, а не як перевірку ефективності діяльності підприємств оптової, роздрібною торгівель чи громадських, або інших нерелігійних організацій. Потреба перевірки ефективності використання коштів громадських організацій потребує велику кількість спеціалістів, які спроможні виконати дане завдання, а видати коректний по всім стандартам висновок може не кожна компанія, що показує в необхідності зміни ринку аудиторських послуг.

Велика кількість вітчизняних вчених аналізували поняття аудиту ефективності на сьогоднішній момент, а саме Озеряков А., Ковбасюк М., Пожар Т., Удачина І., Хаблюк О., Сухарева Л., Рубан Н., Стефанюк І., Белец Ж., Трайтлі В., Смірнова О., Коновалов Л., Ждан О., Стефанов С., Краснова І., Городянська Л., Каплун О., Будник Л. Більшість вчених приводять поняття ефективності як відношення роботи до використаного ресурсу, що обумовлює виникнення аудиторських процедур, спроможних проаналізувати дане питання, виходячи з методології Міжнародних стандартів аудиту та специфіки роботи підприємства на ринку України.

Аналізуючи дослідження вчених, можна встановити, що їх поняття ефективності діяльності та аудиту ефективності не відрізняється від того, як ці поняття трактують професійні аудитори про виконанні проектів з аудиту ефективності діяльності підприємства чи організації. Це показує що в теоретичному аспекті висновки вчених відповідають реаліям ринку аудиту, коли практичне виконання аудиту ефективності потребує доопрацювання та більш детального ознайомлення з процесом методології та організації самого аудиту.

Саме дослідження практичної частини аудиторської роботи, яка включає підготовку, дослідження та узагальнення результатів перевірки, є однією з головних частин даної дипломної роботи, адже практичне використання методів та процедур важливе для виконання задач, яких потребують інвестори які замовили аудит, так і законодавче поле в якому формуються застереження та обмежуючі законодавчі фактори, які впливають на кінцевий висновок.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методологічних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації і методики аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах, впровадження міжнародного досвіду та широкого застосування інформаційних технологій.

Для більше детального дослідження ринку аудиторських послуг у сфері аудиту ефективності було взято показники діяльності на ринку та самі зміни компанії ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ УКРЕЙН». Також потрібно проаналізувати основну методику та організацію аудиту ефективності для розуміння всіх його переваг та недоліків, з наданням рекомендацій щодо можливості модернізації компанії для можливості опрацювання більшої кількості проектів аудиту ефективності.

Для досягнення мети в роботі поставлені наступні *завдання*:

- дослідити економічну сутність ефективності господарювання підприємством;
- поглибити та узагальнити загальні положення аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах розвитку аудиту;

- оцінити стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»;
- дослідити становища аудиту ефективності в Україні та на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»;
- описати організація та методика аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»;
- вдосконалити організацію та методик аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» в умовах використання інформаційних технологій.

Основними джерелами інформації про ефективність господарювання підприємства є: закони України, а також інші нормативні акти, періодичні видання з науково-дослідними роботами аналітиків і практиків, підручні матеріали, а також первинні документи підприємства. Перелік опрацьованої літератури наводиться в списку використаних джерел.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методологічних та практичних питань, пов'язаних з аудитом ефективності господарювання підприємства.

Об'єкт дослідження – процес аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН».

Методи дослідження. При дослідженні теоретико-методичну базу склали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, що ґрунтуються на діалектичному підході до розгляду економічних процесів. Для вирішення поставлених задач використовувалися: методи аналізу і синтезу – для дослідження економічної сутності ефективності господарювання; системного підходу – для визначення методологічних засад формування системи управління підприємством; економіко-логічні методи: методи загального аналізу (розрахунок абсолютних величин, графічний метод, метод порівняння, метод групування, метод деталізації), табличний метод, метод індукції і дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень та розробці практичних рекомендацій з

удосконалення аудиту ефективності господарювання підприємства. На основі одержаних наукових результатів у випускній кваліфікаційній роботі:

удосконалено:

– теоретико-методичні засади аудиту ефективності господарювання підприємства на основі розробки імперативів аудиту ефективності господарювання підприємства та охоплює комплекс аудиторських послуг, виконання яких регламентується Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, спрямованих на підвищення ефективності процесу управління, що дає змогу оцінити ефективність господарювання відповідно до потреб власників підприємства;

набули подальшого розвитку:

– порядок проведення аудиту, який на відміну від існуючого, доповнений систематизованими даними щодо інформаційного та методичного забезпечення на кожному з етапів аудиту ефективності господарювання підприємства та надає можливість удосконалити методику аудиту ефективності господарювання підприємства для оперативного виявлення порушень у сфері ефективності управління підприємством.

Практична значимість дослідження полягає у впровадженні результатів аудиту ефективності господарювання підприємства. Пропозиції та рекомендації впроваджено у практичну діяльність ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» (довідка № 697 від 28.10.2019). Практичною цінністю отриманих результатів є розуміння того, що на ринку аудиту України більшість аудиторських компаній готові надати кваліфікаційний аудит ефективності, що розуміють як інвестори, так і організації, які замовляють дану послугу в аудиторських компаніях. Практичні знання отримані з кожного наступного аудиту ефективності з кожним кроком наближають підприємства до видання більш коректних висновків та рекомендацій, які дають розвиватись підприємствам та організаціям в Україні, що генерує приток нових інвестицій та грошових коштів в капітал країни.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні положення розглянуто та обговорено на студентській науково-практичній

конференції «Наукові дослідження студентської молоді» (08-09 квітня 2019). Тема доповіді: «Аудит ефективності як стратегічний вектор розвитку відкритої економіки».

Публікації. Результати дослідження опубліковано в збірнику наукових статей «Аналітичні та аудиторські імперативи діяльності підприємств» на тему «Аудит ефективності діяльності підприємства в Україні» (2019).

Для зручності використання матеріалів, що містяться в даній роботі, виділено основні положення та визначення. З метою поглиблення засвоєння відповідної теми використані таблиці та рисунки.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність ефективності господарювання підприємства

На даному етапі розвитку економіки перед кожним підприємством постає питання визначення його ефективності на ринку. В сучасних ринкових умовах для забезпечення економічного розвитку підприємства змушені постійно контролювати та підвищувати ефективність своєї діяльності. Даний крок зумовлений, перш за все, бажанням підприємців освоювати нові ринки збуту та залучати нових інвесторів задля збільшення промислових оборотів і в майбутньому – збільшенням прибутку.

З плином часу поняття «ефективність господарювання» набуло нових форм та перетворилось з простого збільшення потужності підприємства до аналізу показників, спроможних визначити картину діяльності підприємства.

Питання ефективності діяльності підприємства є об'єктом дослідження багатьох науковців як вітчизняних так і зарубіжних (табл. 1.1), адже ефективність роботи підприємства залежить від самого розуміння поняття «ефективність», таких як Питання аудиту ефективності розглядали багато вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як: Adams R.I. [45], Robertson J. C. [63], Лин Я. І. [17], Чумакова І.Ю. [42], Полякова Л.М. [21], Озеряков А.С. [19], Ковбасюк М.Р. [10], Пожар Т.О. [20], Удачина І. [36], Хаблюк О.А. [37], Сухарева Л.О. [33], Рубан Н.І. [26], Стефанюк І. Б. [32], Белец Ж. [1], Трайтлі В. Ю. [35], Смірнова О. М. [30], Коновалов Л. С. [11], Ждан О.І. [7], Стефанов С. Є. [31], Краснова І. [15], Городянська Л. [4], Каплун О. [9], Будник, Л. А. [3], Рябухин С. [27], Furubo J.E. [50], Lonsdale J. [55], Morin D. [57], Pollitt C. [58], Reichborn-Kjennerud K. [62], Barret P. [46], De Jager H. [47], Fakie S. [48], Ferdousi N. [49], Guthrie J.E. & Parker L.D. [51], Kluever H. [54], McCrae, M. & Vada H. [56], Pretorius C. [59], Prinsloo J. & Roos M. [60], Raaum R. B. & Campbell Jr R. [61], Roos M. [64], Савенко Н. В.

[28], С. В. Мочерний [18], О. О. Слюсаренко [29], В. Н. Нелепа [6], Г. С. Тарасенко [34], Кулішов В. В. [16].

Таблиця 1.1

Визначення поняття «ефективність» вітчизняними вченими

П.І.Б науковця	Визначення поняття «ефективність»
В. Н. Нелепа [6]	Ефективність виробництва відображається у всебічному використанні всіх факторів виробництва: земельних і трудових ресурсів, матеріально-технічних засобів.
В. В. Кулішов [16]	Ефективність це співвідношення результатів та витрат
С. В. Мочерний [18]	Ефективність – це здатність приносити ефект, результативність процесу, проекту тощо, які визначаються як відношення ефекту, результату до витрат, що забезпечили цей результат.
Н. В. Савенко [28]	Ефективність – результат виробничої діяльності, що виражається у вигляді співвідношення між підсумками господарської діяльності та витратами ресурсів.
О. Слюсаренко [29]	Ефективність – важливіший показник результату діяльності підприємства, він являє собою зіставлення результатів діяльності з витратами на її здійснення і визначається відношенням результатів до витрат.

Джерело: розроблено автором на основі [28, 29, 18, 16, 6]

Проаналізувавши бачення вчених щодо визначення поняття ефективності діяльності можна скласти загальне визначення даного поняття, виходячи з сучасних реалій економіки. Ефективність діяльності підприємства – це отримання результату, шляхом ефективного використання ресурсів, з мінімальними витратами на виробництво, задля отримання максимального прибутку.

Також, потрібно розуміти, що поняття ресурсів в визначенні ефективності це не тільки сировина, а й уміле використання робочої сили підприємства, та вірне розпорядження капіталом підприємства. Кожен з даних елементів є важливим, адже на кожну задіяну одиницю ресурсів (трудова, матеріальна, фінансова) потрібно досягти максимального збільшення обсягу виробництва, що приведе до збільшення доходів та прибутків. З цього стає зрозумілим, що головною одиницею підвищення ефективності діяльності підприємства є зростання продуктивності праці підприємства. Продуктивність праці – це ефективність затрат конкретної праці, визначеною кількістю продукції, яка вироблена за

одиницю часу, або ж кількістю часу, витраченого на виготовлення 1 одиниці продукції. Тобто це співвідношення витраченої праці до кількості витраченої продукції. Продуктивність праці дає змогу визначити ефективність використання ресурсного потенціалу на різних рівнях виробництва (цех, підприємство). Під час його оцінки, також слід враховувати і загальні тенденції в країні, такі як ціна закупівлі сировини на ринку, вартість електроенергії, потребу самого суспільства в даному продукті.

Оскільки праця є головним рушієм ефективності підприємства та взаємодії робочої сили та факторів виробництва, то Д. П. Богиня [54] та деякі інші автори, які розглядали продуктивність праці, за змістом поділили їх на 3 групи:

- соціально-економічну – визначають якість робочої сили;
- матеріально-технічну – визначають якість засобів виробництва;
- організаційно-економічну – визначають якість поєднання робочої сили із засобами виробництва.

В соціально-економічну групу входять фактори, які допомагають зростанню якості покращення робочої сили. Це такі характеристики працівників як досвід роботи, розумові здібності, дисциплінованість, адаптованість та мотивація. Одним з головних чинників є система цінностей на підприємстві, адже вони дають змогу зрозуміти робітникам його значимість та відповідальність перед підприємством, що зменшує ризик звільнення людини з посади та втрати ресурсів, які були вкладені на навчання людини компаніїю.

До матеріально-технічної групи відносять фактори зростання продуктивності в напрямку модернізації технологій виробництва, оновлення техніки, підвищення рівня автоматизації, впровадження нових технологій, використання нових видів сировини, матеріалів та енергії.

Вагоме значення в підвищенні продуктивності праці відносять організаційно-економічній групі, фактори якої визначаються управлінням, організацією виробництва та працею. До факторів належать [55]:

- удосконалення форми організації суспільного виробництва, його подальшої спеціалізації та концентрації; удосконалення організації виробничих підрозділів і допоміжних служб на підприємстві;
- удосконалення організації праці шляхом поглиблення поділу і кооперації праці, упровадження багатостадійного обслуговування, розширення сфери суміщення професій і функцій; застосування передових методів і прийомів праці; удосконалення організації та обслуговування робочих місць; поліпшення нормування праці (упровадження технічно обґрунтованих норм затрат праці, розширення сфери нормування праці); застосування гнучких форм організації праці; поліпшення підготовки і підвищення кваліфікації кадрів; поліпшення умов праці; удосконалення матеріального стимулювання праці;
- удосконалення організації управління виробництвом з допомогою удосконалення системи управління виробництвом, поліпшення оперативного управління виробничим процесом, упровадження автоматизованих систем управління виробництвом.

Проте в підвищенні ефективності діяльності підприємства є і проблеми, адже на кожну одиницю ресурсів необхідно досягати максимально можливого збільшення обсягу виробництва. Тому формуючи систему показників ефективності діяльності підприємства потрібно дотримуватися деяких принципів, а саме [56, с. 453-454]:

- забезпечення органічного взаємозв'язку критерію та системи конкретних показників ефективності діяльності;
- відображення ефективності використання всіх видів застосовуваних ресурсів;
- можливості застосування показників ефективності до управління різними ланками виробництва на підприємстві (діяльності в організації);
- виконання провідними показниками стимулюючої функції в процесі використання наявних резервів зростання ефективності виробництва (діяльності).

За допомогою цілого ряду показників, які поділяються на відносні та абсолютні, визначається основний результат діяльності підприємства. До відносних показників входить рентабельність, а до абсолютних прибуток підприємства, або ж дохід.

Прибуток показує чи ефективно працюють всі економічні процеси, які задіяні в роботі підприємства без урахування застосованих в процесі виробництва ресурсів. Перевага відносних показників полягає в тому, що вони не перебувають під впливом інфляційних процесів, оскільки являються співвідношенням прибутку та власного капіталу. Економічна цінність даних показників характеризується тим, що прибуток отримується з кожної гривні, які вкладені в підприємство.

Задля досягнення зростання ефективності діяльності підприємства потрібен детальний аналіз даних показників на підприємстві, адже, в залежності від підприємства, напрямки використання зовнішніх та внутрішніх чинників для підвищення ефективності можуть бути не однаковими за впливом, контролем та ступенем використання. Тому для менеджерів та керівників на різних ланках управління підприємством важливим є розуміння масштабів дій та спроможність використання зовнішніх та внутрішніх чинників задля управління діяльністю трудового колективу.

Через це необхідно виділити декілька важливих внутрішніх та зовнішніх чинника для ефективного управління діяльністю підприємства, а саме:

- устаткування. Устаткуванню належить важлива роль у підвищенні ефективності діяльності підприємства, адже чим більш розвинений технічний рівень обладнання, тим більше потреб підприємства зможе забезпечувати даний станок, тим самим приносячи більше прибутку;
- готову продукцію. Важливим чинником підвищення ефективності підприємства є правильне представлення продукту потенційним покупцям, а саме: його дизайн, ціна, якість, адже зовнішній вигляд товару впливає на його продажі ті прибуток підприємства. Проте тільки зовнішній вигляд товару не дає 100% гарантії на його успішний продаж,

що включає обов'язкові маркетингові дослідження ринку задля аналізу попиту покупців на даний товар;

- працівники. Робоча сила є основним джерелом зростання продуктивності праці підприємства та підвищення його прибутку;
- державну економічну та соціальну політику. Державна політика та економіка суттєво впливає на ефективність підприємства, адже законодавчі акти, економічні правила, пільги, дотації, регулювання оплати праці в залежності від країни можуть як полегшити діяльність підприємства, так і суттєво обтяжити податковими зобов'язаннями;
- технології. Нові технології виробництва спроможні не тільки розширити лінійку виробів, які виготовляє підприємство, а й покращити вже старі групи товарів, які виготовляє підприємство;
- інфраструктура. При налагодженій інфраструктурі підприємство мінімізує ризики виникнення надзвичайних ситуацій, шляхом налагодженої комунікації на всіх рівнях виробництва на підприємстві.

При правильному використанні вищевказаних чинників, можливо максимізувати вигоду від використання ресурсів, що дасть підвищити ефективність діяльності підприємства.

Отже, визначення ефективності діяльності підприємства завжди стояло дуже гостро для підприємств, адже розуміння роботи кожного з елементів підприємства спроможне збільшити його потужності, шляхом підвищення продуктивності праці, запровадженню нових технологій, аналізом ринку та чинників, як зовнішніх так і внутрішніх, що допоможе підвищити результативність підприємства та максимізувати можливий прибуток.

1.2. Загальні положення аудиту ефективності господарювання підприємства в сучасних умовах розвитку аудиту

У світовій практиці для визначення терміну «аудит ефективності», країни в першу чергу керуються Лімською декларацією [57] і в залежності від перекладу назва «аудиту ефективності», як визначення може видозмінюватися та називатися по іншому, наприклад: «аудит дій», «аудит діяльності», тощо.

Серед праць вчених-аудиторів [58, 59, 60] не має чіткого визначення поняття аудиту ефективності. Більшість з практикуючих спеціалістів [58, 59, 60] розцінюють аудит ефективності як завдання з надання впевненості, які відносяться до «Завдання з надання впевненості, що не є аудитами чи оглядами історичної фінансової інформації» (далі – МСЗНВ) 3000. Даний підхід закріплений рішенням АПУ «Про затвердження Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми)» від 27.09.2007 р. №182/5 [58], згідно якого окремі види перевірок ефективності використання виробничих потужностей, здійснення окремих фінансово-господарських операцій, функціонування системи внутрішнього контролю й управління та інших систем діяльності суб'єктів господарювання віднесені до складу завдань з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації.

Проте, якщо виділяти серед праць вчених, варто взяти до уваги статтю Щирби І. [61], щодо методичних аспектів аудиту ефективності, в якому більш коректно висвітлено дане поняття, а саме: аудит ефективності – це одна із форм аудиту, яка являє собою сукупність статистичних і аналітичних процедур, спрямованих на визначення рівня ефективності внесених вкладів у процесі реалізації передбачених цілей, встановлення факторів, які перешкоджають максимальному результату при використанні певного обсягу трудових, матеріальних та фінансових ресурсів та обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності їхнього використання.

В Україні аудит ефективності характеризують, як перевірку використання коштів, наданих державою підприємствам, установам чи організаціям, для

використання їх, у відповідності до запланованих цілей, або ж на реалізацію державних програм, задля яких ці кошти надавались.

Аналізуючи дані Рахункової Палати України, можна постановити під час проведення аудиту ефективності використання коштів бюджету було перевірено 598 об'єктів, підготовлено та затверджено 91 звіт, виявлено порушень та недоліків на 17 млрд грн., перевірено державних коштів у розмірі 304, 7 млрд грн. З 17 млрд грн. неефективно використаних коштів сума порушення адміністрування доходів складає 6 мільярди та 834,7 мільйона гривень, порушення бюджетного законодавства, у тому числі нецільове використання коштів і порушення при плануванні складає 5 мільярдів та 794,7 мільйона гривень., неефективне управління коштами та їх неефективне використання складає 4 мільярди та 410,9 мільйона гривень. Найбільші обсяги порушень бюджетного законодавства виявлено в сферах: Охорони здоров'я, а саме лікування громадян України за кордоном та Міністерства аграрної політики та продовольства України на дослідження, науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу. Даний звіт підтверджує доцільність застосування даної форми аудиту для аналізу використання грошових коштів держави у розрізі виділення дотацій на реалізацію державних програм, адже задля розуміння ефективності роботи наданих коштів на діяльність програми необхідно розуміти статті витрат на які виділялись кошти та їх використання в рамках даного проекту.

Головною метою аудиту ефективності є оцінка результативності діяльності підприємства на основі визначення показників ефективності діяльності підприємства.

Аудит ефективності проводиться на основі теорії «трьох Е», а саме:

- есоному (економічність) – ощадливість, ступінь мінімізації витрат з огляду на якість продукту « витратити менше»;
- effective (ефективність) – продуктивність, ступінь корисності споживання ресурсів для створення продукту – «витратити з користю»;
- efficiency (результативність) – рівень досягнення поставленої мети – «витратити мудро».

Виходячи з цього, аудит ефективності складається з таких елементів перевірки:

- оцінка економічності використання коштів бюджету, у відповідності до кошторису;
- оцінка ефективності використання коштів цільового фінансування на потреби визначені в кошторисом з максимальною віддачею для підприємства;
- оцінка результативності виконання програми у відповідності до поставленої мети.

Для того, щоб забезпечити успішне проведення аудиту ефективності, на всіх його етапах, необхідна присутність певних якісних характеристик. Для того, щоб забезпечити надання якісного аудиторського звіту та уникнення проведення зайвих процедур, які притаманні аудиту господарської діяльності, аудит ефективності повинен проводитися з використанням SMARTEST підходу у відповідності до вказівок ЕСА (Європейського суду аудиторів) [62], а саме:

- sound judgement (професійне судження) повинно застосовуватися протягом всього проведення аудиту;
- methodologies (методології) мають бути доцільними та комплексними, щоб охопити цілий ряд даних;
- audit questions (питання аудиту) доцільно визначити з урахуванням цілей аудиторського завдання, щоб забезпечити належну увагу аудиторів та не допустити, щоб аудиторська група здійснювала надмірно амбітні обсяги роботи;
- risks (ризики) ненадання аудиторського звіту проаналізовано та здійснюється управління ними;
- tools (інструменти), які використовуються при плануванні та проведенні дослідження, є відповідними і дають змогу забезпечити розробку реалістичної програми/плану аудиту та її виконання;

- evidence (докази) є достатніми (у кількості), відповідними (до питань аудиту) та надійними (об'єктивними та достовірними), а також підтверджують результати аудиту, висновки та ведуть до рекомендацій;
- transparency (прозорість (підхід без сюрпризів)). Розвиток гарних та належних відносин і комунікацій із керівництвом є ключовим фактором для досягнення ефективних результатів аудиту.

Такий підхід рекомендований для використання при аудиті ефективності діяльності підприємства, проте може корегуватись у залежності від умов роботи з клієнтом, досліджуваного об'єкту та характеру перевірки.

Аудитори групи також можуть використовувати дані сфери при визначенні ризиків, а також додавати свої сфери, які вважають за необхідне, керуючись власним судженням та стандартами аудиту.

За своєю суттю аудит ефективності дуже схожий на звичайний аудит, адже однією з головних його цілей є визначення слабких місць в організації діяльності суб'єкта господарювання з виявленням закономірностей розвитку досліджуваних процесів та явищ на підприємстві з подальшим узагальненням висновку та наданням пропозицій, що допоможуть в подальшому удосконалити управління та використання ресурсів підприємства.

Проте також є і певні відмінності, які було виявлено в ході аналізу літератури, що показують різні підходи до дослідження господарської діяльності підприємства [59] (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Відмінності між фінансовим аудитом та аудитом ефективності

Характерні ознаки	Фінансовий аудит	Аудит ефективності
Період проведення	Один раз протягом певного фінансового періоду	Може проводитися протягом декількох років
Вибір об'єкту перевірки	Стосуються одного певного об'єкту: бухгалтерського обліку і фінансової звітності	Стосуються більшості суб'єктів (програми розвитку, бізнес-плани, бізнес-процеси, окремі господарські операції)

Закінчення таблиці 1.2

Мета аудиту	Скласти думку аудитора щодо відповідності бухгалтерського обліку і звітності в усіх суттєвих аспектах	Підготувати висновки і скласти звіт відповідно до одержаного аудиторського завдання і по відношенню до системи обліку, контролю і управлінню для прийняття відповідних рішень
Процедури аудиту	Інспекція, спостереження, запит, перерахунок, аналітичні процедури	Використовуються процедури фінансового аудиту та дослідницькі методи оцінки
Документування аудиту	Встановлені вимоги щодо змісту документів з орієнтацією на процес перевірки і отримання результатів, а також висновків аудиту	Можуть використовуватися вимоги як і до фінансового аудиту, форми і кількість документів залежить від характеру поставленого завдання
Регламентация процесу аудиту	Принципи та вимоги щодо етапів аудиту регламентовані міжнародними стандартами аудиту	Вимоги щодо планування, документування, представлення результатів, методики проведення не регламентовані міжнародними стандартами аудиту
Користувачі інформації	Як для зовнішніх так і для внутрішніх користувачів	Внутрішні користувачі – менеджери різних рівнів

Джерело: розроблено автором на основі [59]

Все це підводить нас до того, що використання елементів притаманних аудиту ефективності в державному секторі економіки, можливе і в використанні по відношенню до підприємств в капіталі, яких не присутні державні кошти чи майно.

З цього всього слідує, що аудит ефективності дуже схожий на звичайний аудит господарської діяльності підприємства, хоч і не у всіх його аспектах. Взавши елементи притаманні аудиту ефективності, використовуюваного для державного сектору, можна, попередньо змінивши їх направлення та взаємодію з ресурсами підприємства, використати при аудиті ефективності господарського підприємства. Тобто, економічність змінити з позиції використання бюджетних коштів на правильне розпорядження власними коштами, людськими ресурсами, майном, землею, матеріальними ресурсами, якими володіє саме підприємство; ефективність замінити на продуктивність, тобто здійснити аналіз співвідношення обсягів продукції з величиною витрат на їх виробництво; результативність розглядати з позиції досягнення цілей задля задоволення потреб клієнтів.

На основі проаналізованих даних, можна виділити основні напрями аудиту ефективності діяльності підприємства, а саме:

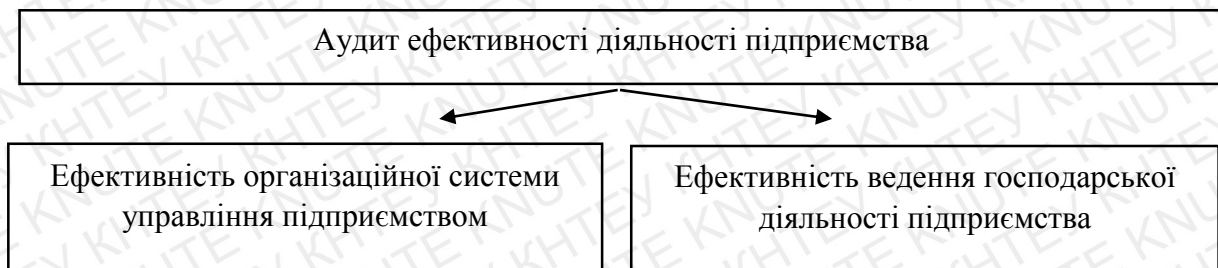

Рис 1.1. Основні напрями перевірки аудиту ефективності

Джерело: розроблено автором

Визначивши, основні напрями перевірки аудиту ефективності діяльності підприємства (рис 1.1), можна сформувати основні цілі, які необхідно проаналізувати при роботі з підприємствами:

1) ефективність організаційної системи управління підприємства:

- ефективності організації структури управління та її функцій;
- професійного рівня управління підприємства;
- встановлення рівня організаційної культури управлінців вищої та середньої ланки;
- якості професійного спілкування між управлінцями різних підрозділів підприємства;
- порядку прийняття та реалізації управлінських рішень;
- системи внутрішнього контролю;
- використання сучасних методів управління;

2) ефективність ведення господарської діяльності підприємства:

- практичної діяльності підприємства;
- позиції на ринку та можливості конкуренції;
- тенденцій розвитку підприємства;
- рівня ефективності та можливості її підвищення.

Завершальною особливістю кожної з перевірок є надання висновку. Що в фінансовому аудиті, що в аудиті ефективності, кінцеві етапи перевірки проходять

однаково. Адже перед наданням висновку йде етап обговорення з клієнтом виявлених помилок та надання рекомендацій, які підприємство може усунути в ході аудиту, що може підвищити ефективність діяльності підприємства ще на етапі проведення аудиту. В цьому випадку в звіті про результати аудиту доцільно включити пункт, що в процесі проведення перевірки група з завдання звернула увагу на дану проблему, а організація оперативно вжила відповідні заходи для її вирішення.

Складання звіту є завершальним етапом безпосередньої аудиторської перевірки. Назва звіту визначається вибраною темою аудиту ефективності. Зміст звіту – це перелік усіх розділів і підрозділів, що входять до нього, з вказівкою номера сторінки, з якої вони починаються. Звіт повинен містити наступні структурні складові: преамбула; вступна частина; основна частина; завершальна частина; додатки [60].

Таким чином, проаналізувавши аудит ефективності на даному етапі його застосування в Україні, можна постановити, що аудит ефективності в формі, з позиції якої її розглядають в державі, є лише формою державного аудиту, яка частково орієнтується на стандарти INTOSAI. Використовується лише у Рахунковою палатою, а в фінансовому аудиті застосовується лише в контексті МСЗНВ 3000 «Завдання з надання впевненості, що не є аудитами чи оглядами історичної фінансової інформації», що є прийнятним варіантом, керуючись рішенням Аудиторської палати України від 22.12.2011 р. № 244/14 «Про перелік послуг, які можуть надавати аудиторі (аудиторські фірми)», проте не є вірними зі сторони оцінки ефективності діяльності підприємства. Ця проблема обумовлює необхідність виникнення аудиту ефективності діяльності, як самостійного виду аудиту, який зможе висвітлити ефективність діяльності підприємства в усіх суттєвих аспектах, виходячи з його особливостей діяльності, становища на ринку та рівня конкуренції на ньому.

Висновок до розділу 1

Ефективність роботи підприємства в сучасних умовах відіграє чи не найважливішу роль в максимізації прибутку підприємства. Велика кількість вчених досліджувало питання ефективності, проаналізувавши частину з визначень вчених, можна дійти висновку, що ефективність – це відношення використання мінімальної кількості грошових коштів до отримання максимального результату. Одним з важливих факторів, які визначають поняття ефективності діяльності є продуктивність праці, адже витрати витрачені на співробітників компанії визначають кількість ресурсу, який вони спроможні генерувати. Більшість вчених поділяють продуктивність праці на 3 групи: соціально-економічну (визначають якість робочої сили); матеріально-технічну (визначають якість засобів виробництва); організаційно-економічну (визначають якість поєднання робочої сили із засобами виробництва).

Формуючи систему показників ефективності діяльності підприємства потрібно дотримуватись принципів: взаємозв'язку показників ефективності діяльності; відображення ефективності використання ресурсів; можливості застосування показників ефективності до управління різними ланками виробництва; виконання провідними показниками стимулюючої функції в процесі використання наявних резервів.

Поняття аудиту ефективності, затверджених Лімською декларацією, потрібні для перевірки діяльності державних витрат задля впевненості в тому, що всі бюджетні кошти витрачені у відповідності до кошторису. Через декілька років було започатковано стандарти аудиту ефективності INTOSAI, які працюють для аудиту ефективності державного сектору й на сьогоднішній день.

Проте проблема аудиту ефективності полягає в тому, що його використання на даний момент регламентовано тільки з позиції перевірки державних витрат, що на є вірним, адже він як самостійна перевірка може розглядати проблеми до специфіки яких не застосовується аудит фінансової звітності.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Оцінка стану аудиту ефективності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» та його використання на міжнародній арені

Аудит ефективності, досить нова сфера в аудиті, адже її використання практикувалось зокрема в перевірці державних підприємств. Проте з кожним роком збільшується частка підприємств які проводять благодійні місії на території України та бажання інвесторів в оцінці використання грошей, які були інвестовані в роботу даних організацій. Тому з кожним роком кількість проектів, для яких потрібен аудит ефективності зростає, що видно з рис. 2.1.

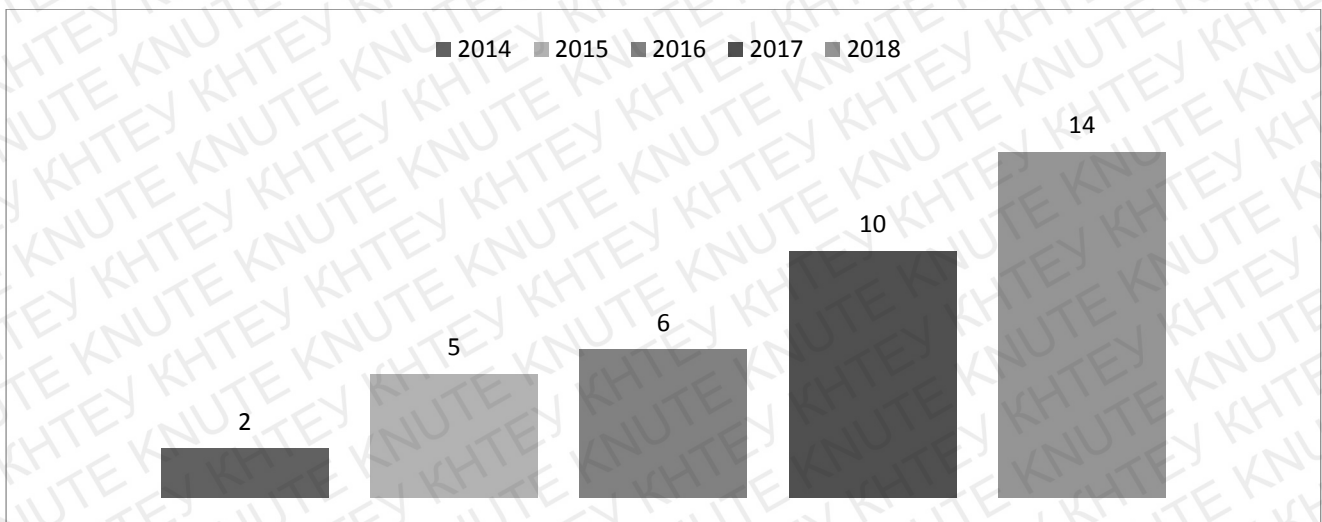

Рис. 2.1. Динаміка кількості проектів з аудиту ефективності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за 2014-2018 роки

Джерело: розроблено автором

Аналізуючи динаміку показників на рисунку 2.1. видно, що з кожним роком зростання кількості проектів, пов'язаних з аудитом ефективності зростає з 2 проектів в 2014 році до 14 в 2018.

З кожним роком в ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» збільшується частка супутніх послуг, до яких відноситься аудит ефективності, та поступово змішує аудит фінансової звітності (табл. 2.1).

Порівняльна таблиця переліку наданих послуг з аудиту за 2018 рік

	KPMG	Deloitte	Grant Thornton	Ernst & Young	Baker Tilly	HLB Ukraine	Питома вага
Обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств що становлять суспільний інтерес	61594	5324	4706	61745	17727	2323,4	14%
Ініціативний аудит	45288	0	16369,4	114552	86493	5574,8	25%
Послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності інших юридичних осіб	24282	41427	0	4570	1711	466,9	7%
Неаудиторські послуги підприємствам що становлять суспільний інтерес	19266	33181	2215,8	20410	226	0	7%
Неаудиторські послуги іншим юридичним особам	40569	313866	23757,6	66835	29084	6750,7	45%
Разом	190999	393798	47048,8	268112	135241	15116,1	100%

Джерело: розроблено автором

Отже, проаналізувавши частку наданих послуг на ринку аудиту, можна постановити, що найбільшу частку ринку займають супутні послуги, а саме 45%. Частка обов'язкового аудиту не досить велика та займає всього 14% на ринку, що вказує на те, що послуги з надання аудиту підприємствам що становлять суспільний інтерес не генерують такої кількості грошових коштів, яку генерують послуги іншим юридичним особам, до яких відносяться: аудит з надання впевненості, аудит ефективності, консультаційні послуги, перевірка податкового та бухгалтерського обліку та ін.

Проте, частка ініціативного аудиту, яка становить 25% досить займає високу позицію серед переліку наданих послуг, адже попит на аудит почав зростати у зв'язку зі змінами до законів «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [63] та «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [64].

Оскільки замовлення на аудит ефективності збільшились, то і аудиторських компаній, які спроможні надавати даний перелік послуг також зросло, що й показує динаміка аудиторських компаній, які в свої послуги включили аудит ефективності діяльності підприємства (рис 2.2).

Рис. 2.2. Динаміка кількості створених департаментів аудиту ефективності з 2014-2018 роки

Джерело: розроблено автором

Важливим аспектом такого аномального зростання компаній, які надають даний вид послуг, це збільшення частки іноземного капіталу в підприємствах, які працюють на території України, зокрема релігійних.

Проте не тільки благодійні організації замовляють аудит ефективності, також підприємства оптової та роздрібної торгівлі, це зумовлено тим, що управлінських персонал прагне мінімізувати витрати та збільшити дохідність підприємства (рис. 2.2.). Адже через постійну конкуренцію компаніям потрібно розуміти потреби ринку та покупців для того аби забезпечувати себе постійним прибутком та мінімізувати ризик збільшення помилок чи шахрайства зі сторони персоналу. Отримані рекомендації вони використовують для поліпшення стану підприємства

та залучення нових коштів, адже аудит ефективності також надають інвесторам, для того щоб переконати їх у важливості інвестування в дане підприємство.

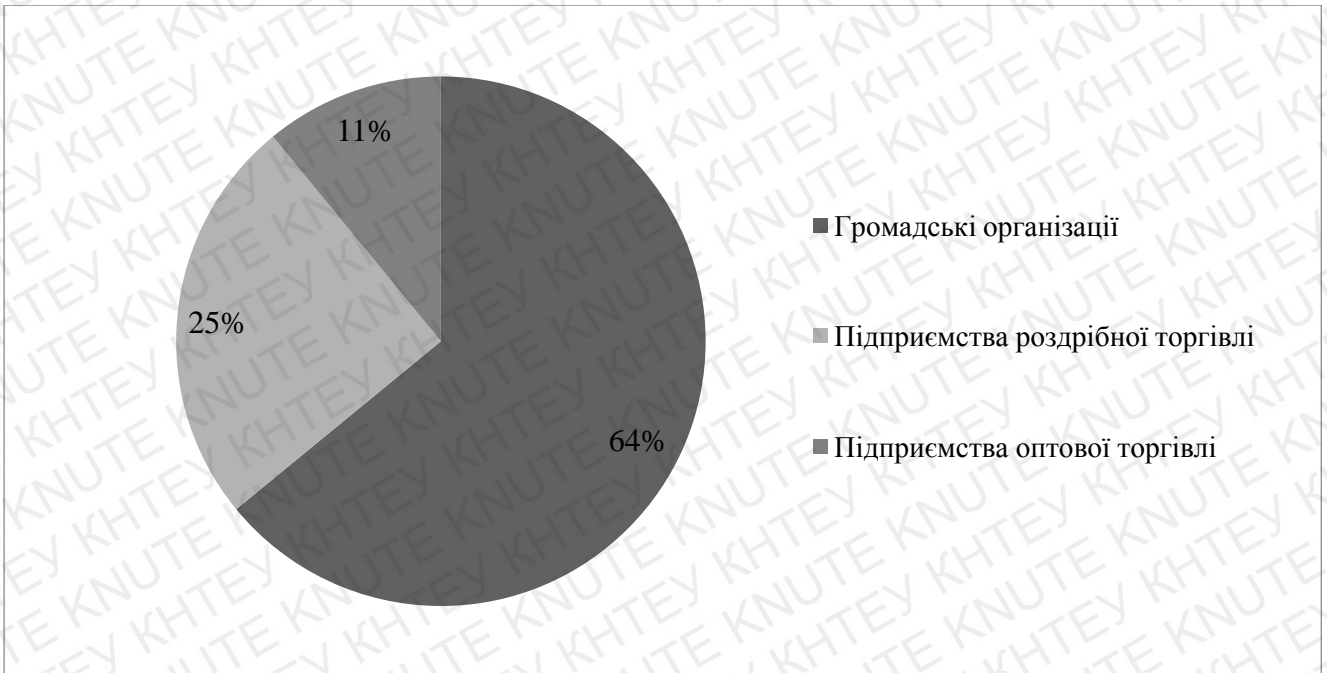

Рис. 2.3. Частка клієнтів на ринку, які замовляють аудит ефективності за 2018 р.

Джерело: розроблено автором

Оскільки постійно збільшується частка замовлень на аудит ефективності, то все більше великих компаній віддають перевагу надання даного виду послуг. Збільшення частки аудиту ефективності зумовлено, ще тим, що процедури, які надаються суб'єктам господарювання потребують більш креативного підходу ніж звичайний аудит фінансової звітності, що зумовлює появу молодих спеціалістів, які прагнуть працювати в цій сфері. У зв'язку з цим великі компанії потребують збільшення штату спеціалістів, що показує динаміка збільшення кількості співробітників на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» (рис. 2.4), для охоплення всіх проектів та забезпечення безперебійного функціонування департаменту.

Динаміка збільшення кількості співробітників показує, що з кожним роком компанія потребує більше нових кадрів для виконання проектів, так в 2014 році в компанії ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» працювало 28 осіб, коли в 2018 році штат працівників зріс майже вдвічі до 47 осіб.

Рис. 2.4. Динаміка збільшення кількості співробітників на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за 2014-2018 роки

Джерело: розроблено автором

На ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» розглядаються не тільки релігійні, а й волонтерські та миротворчі організації. Однією з волонтерських організацій, яка діє на території України є ГО «UKRMAPA», а саме проект «ZEWSGES». Проект «ZEWSGES» займається очисткою Чорного моря та проведенням освітницьких заходів на підтримку обізнаності громадян, щодо навколишнього середовища.

Важливим чинником для інвестора є використання коштів, а саме їх доцільне та повне використання на цілі проекту. Аналізуючи динаміку витрачання коштів проекту на реалізацію проекту (табл. 2.2), керівництво, у відповідності до контрактних умов з інвесторами, поділило фінансову звітність на декілька пунктів, а саме:

- staff costs (витрати на оплату праці);
- office and administration (витрати на офіс та адміністрацію);
- travel and accomodation (витрати на проїзд та проживання);
- external expertise and services (витрати на зовнішню експертизу та послуги);
- infrastructure and works (витрати на інфраструктуру та роботи).

Динаміка показників бюджетних ліній ГО «UKRMEPA» за проектом «ZEWSGES» за 2018 рік

Budgetline	Declared by partner		Certified by FIC		Difference		Difference in %	
	Current report	Total	Current report	Total	Current report	Total	Current report	Total
Staff costs	€ 46 482.62	€ 46 482.62	€ 46 482.62	€ 46 482.62	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %
Office and administration	€ 1 649.63	€ 1 649.63	€ 1 649.63	€ 1 649.63	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %
Travel and accomodation	€ 3 818.12	€ 3 818.12	€ 3 818.12	€ 3 818.12	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %
External expertise and services	€ 1 343.93	€ 1 343.93	€ 1 343.93	€ 1 343.93	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %
Equipment	€ 4 593.94	€ 4 593.94	€ 4 593.94	€ 4 593.94	€ 0.00	€ 0.00	Not applicable	Not applicable
Infrastructure and works	€ 8 397.48	€ 8 397.48	€ 8 397.48	€ 8 397.48	€ 0.00	€ 0.00	Not applicable	Not applicable
Total Expenditure	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %
Net Revenue	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	€ 0.00	Not applicable	Not applicable
Total Eligible Expenditure	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 66 285.72	€ 0.00	€ 0.00	100.00 %	100.00 %

Джерело: розроблено автором

Динаміка бюджетних ліній (фінансова звітність благодійної організації) показує, що найбільшу частку всіх витрат, які закладені в бюджет організації, складають Staff costs (витрати на оплату персоналу) до даних витрат входять оплата праці, преміювання, обов'язкові податки пов'язані з заробітною платою, оплата праці волонтерів задіяних на проектах. До лінії витрат по бюджетній лінії Office and administration (витрати на офіс та адміністрацію) входять витрати на оплату праці адміністративного персоналу та витрати на облаштування офісу для забезпечення комфортних умов для роботи над проектами.

До витрат на Travel and accomodation (витрати на проїзд та проживання) відносять витрати пов'язані з наданням коштів як волонтерам так і персоналу на проїзд та проживанні в готелі, також в дані витрати включені видатки на переліт та проживання керівного персоналу для звітування перед інвесторами.

До витрат External expertise and services (витрати на зовнішню експертизу та послуги) відносять послуги з аудиту ефективності діяльності організації та витрати на послуги Фізичних осіб підприємців, які надають свої послуги організації.

Витрати на Equipment (на обладнання) складають суттєву частину бюджету, а саме € 4 593.94. Такі витрати на обладнання зумовлені тим, що волонтерам та спеціалістам, які працюють для очищення водойми потрібні технічні засоби для роботи. Зокрема кожному волонтерові потрібен спецодяг, спеціальні пристрої для очищення води, на кожного спеціаліста купується електронний пристрій для виміру шкідливих речовин в водоймі та вмісту шкідливого сміття в ньому та відповідний спецодяг, виходячи з погодніх умов.

Одним з найважливіших факторів є витрати на Infrastructure and works (інфраструктуру та роботи), витрати на них складають € 8 397.48, в них входять огороження місця очистки, залучення відповідних спеціалістів та обладнання, закупівля спеціальних фільтрів для очистки та витрати на осіб, які не входять до волонтерського персоналу. Для огороження територій виділено найбільшу кількість грошей бюджетної лінії адже закупівля, установка та обслуговування огорожених територій займають велику кількість коштів та людських ресурсів. Перед тим, як почати огороження території, організація повинна оформити всі документи та пройти всі необхідні процедури для отримання дозволу на очистку водойми та можливість залучити волонтерську допомогу для реалізації цілей проекту.

Таким чином видно, що організація ГО «UKRMAPA» витратила всі кошти, які надавались інвесторами у рамках проекту не перевитративши кошти та виконавши цілі проекту за дані кошти, що, як підтверджували аудиторські процедури є ефективним використанням коштів.

2.2. Оцінка стану внутрішнього контролю та аналітичної роботи на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН»

ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН» працює на ринку України вже досить давно, його внесено в реєстр Аудиторської палати України від 23.02.2001 р. В 2016 році підприємство пройшло перевірку системи контролю якості аудиторських послуг та отримало свідоцтво про відповідність системи контролю якості № 0618, чинного до 31.12.2021 року. Станом на 31.12.2018 р. в компанії працюють:

- 21 працівник з сертифікатом аудитора;
- 9 працівників мають диплом DipIFR;
- 15 працівників мають сертифікат внутрішнього аудитора;
- 5 працівників закінчують навчання за рівнями F1-F9 ACCA.

Компанія працює з багатьма клієнтами по всій Україні та надає низку послуг у сфері консалтингу та аудиту, а саме:

- аудит фінансової звітності згідно П(С)БО, МСФЗ;
- трансформацію фінансової звітності;
- перевірку податкового обліку;
- судові експертизи;
- юридичні, адвокатські послуги;
- due Dilligence: фінансовий, податковий, юридичний;
- послуги з трансфертного ціноутворення;
- консалтинг.

В ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН» запроваджені свої стандарти контролю якості аудиторських послуг, а саме:

- відповідальність керівництва за організацію контролю якості на Фірмі;
- етичні вимоги;
- прийняття завдання та продовження співпраці з клієнтом, і виконання специфічних завдань;
- людські ресурси;

- виконання завдання;
- моніторинг.

Для того щоб розуміти становище на ринку аудиторських послуг, потрібно проаналізувати фінансові показники найбільших компаній та визначити частку ринку ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» (рис 2.5).

Рис 2.5. Аналіз позиції аудиторських компаній на ринку в Україні

Джерело: розроблено автором

Рис 2.5 показує, що на даний момент аудиторська компанія ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» має меншу частку ринку ніж найбільші аудиторські компанії України, це зумовлено, зокрема тим, що дані компанії крім надання аудиторських та консалтингових послуг також надають послуги з навчання бухгалтерів та аудиторів для підвищення їх професійної кваліфікації, що й складає досить велику частку в балансі даних компаній.

Проте в компанії ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за останні роки видно тенденції до зростання чистого доходу компанії (рис 2.6), що зумовлено за рахунок збільшення кількості проектів. Аналіз проведено на основі додатків А, Б, В, Г, Д.

Рис 2.6. Аналіз динаміки чистого прибутку ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за 2014-2018 роки

Джерело: розроблено автором

Важливим показником для підприємства є показник рентабельності активів. Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Динаміка показника рентабельності активів ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» наведено в рис 2.7 на основі додатків А, Б, В, Г, Д.

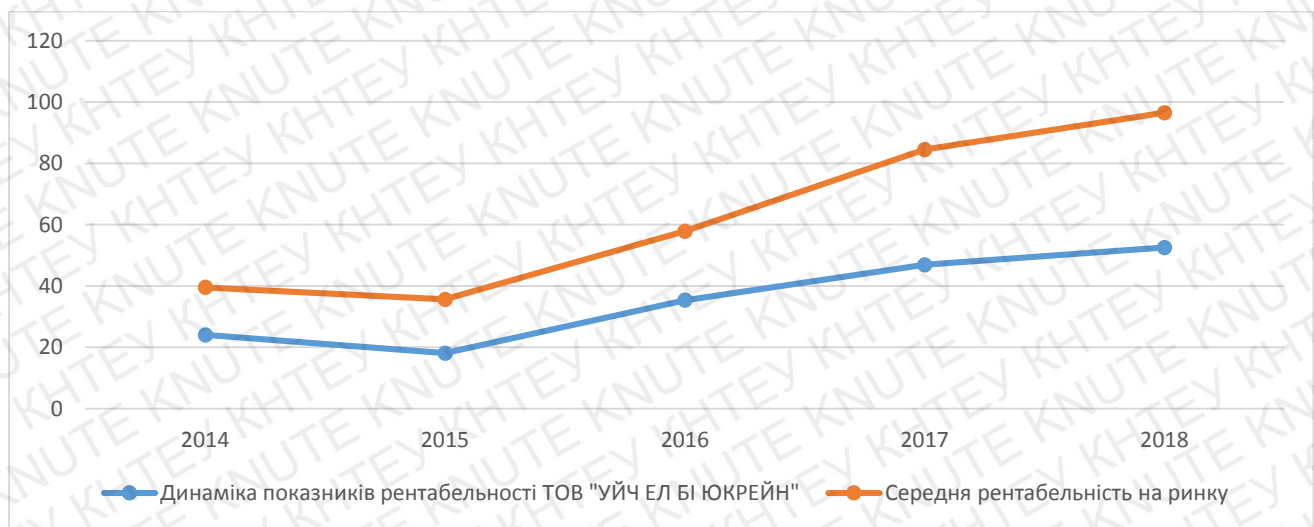

Рис. 2.7. Аналіз показників рентабельності активів на ринку аудиторських послуг за 2014-2018 роки

Джерело: розроблено автором

Найбільшим показником в звітності ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» є дані, щодо дебіторської заборгованості (рис 2.8.). Аналіз проведено на основі додатків А, Б, В, Г, Д.

Рис. 2.8. Динаміка дебіторської заборгованості ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за 2014-2018 роки.

Джерело: розроблено автором

Необхідність в зростанні дебіторської заборгованості аудиторської компанії зумовлено перш за все тим, що більшість клієнтів оплачують послуги в два платежі, тобто аванс та друга половина суми контракту. Тому зростання дебіторської заборгованості показує збільшення кількості клієнтів, які ще мають внести частину грошей за виконані послуги.

Зі зміною законів «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [24] та «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [25] та появою такого поняття, як «Підприємства, що становлять суспільний інтерес» це – підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств, кожна

аудиторська компанія має висвітлювати обсяги проведеного за рік обов'язкового аудиту. На ринку аудиту, ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» також має частку обов'язкових аудитів, а саме:

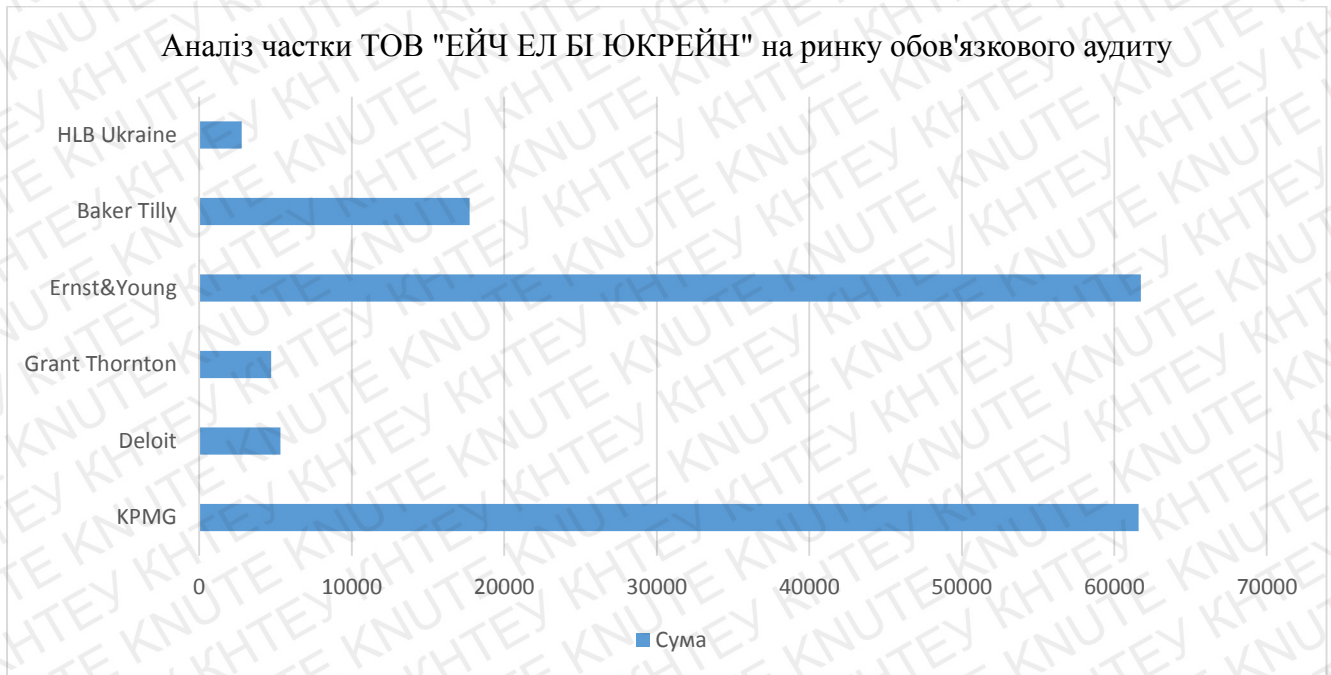

Рис. 2.9. Динаміка частки ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» на ринку обов'язкового аудиту в Україні

Джерело: розроблено автором

Для того, щоб оцінити здатність підприємства швидко перетворювати активи на гроші, необхідно проаналізувати показники ліквідності підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка показників ліквідності ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» за 2014-2018р.

Показники ліквідності	2014	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,44	1,32	1,31	1,28	1,28
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,45	1,32	1,32	1,29	1,29
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,18	0,17	0,18	0,20	0,16

Джерело: розроблено автором

Коефіцієнт швидкої ліквідності – це індикатор короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. Нормативне значення коефіцієнта швидкої ліквідності має дорівнювати більше 0,5. Проаналізувавши коефіцієнт швидкої ліквідності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» можна встановити, що компанія здатна погасити вчасно свої короткострокові зобов'язання за рахунок швидколіквідних активів.

Показник поточної ліквідності (англomовний аналог Current Ratio) – показує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань. Оборотні активи – це середньо- і високоліквідна частина активів підприємства. Особливість оборотних активів порівняно з необоротними полягає в тому, що вони можуть бути перетворені в грошові кошти протягом одного року (якщо період одного виробничого циклу вищий одного року, то протягом одного виробничого циклу). Показник поточної ліквідності - це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожен гривню поточних зобов'язань. Аналізуючи дані поточної ліквідності ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» можна встановити, що даний показник на протязі 2014-2018 року знаходився в межах норми, що дозволяє стверджувати, що компанія здатна відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (англomовний аналог Cash Ratio) – співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань. До найбільш ліквідної частини активів належать грошові кошти та їх еквіваленти. Нормативним вважається значення від 0,1 до 0,2. Більш низький показник вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. Значення вище нормативного також може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами. Виходячи з даних табл. 2.3 коефіцієнт абсолютної ліквідності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» знаходиться в межах норми.

Важливим показником для компанії є маржа прибутку – це показник прибутковості, який вказує на обсяг чистого прибутку (виручки компанії, за вирахуванням операційних витрат, відсотків, податків і іншого), який генерує кожна гривня продажів. Показник розраховується як співвідношення чистого прибутку до обсягу продажів. Значення вказує на частку виручки компанії, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період.

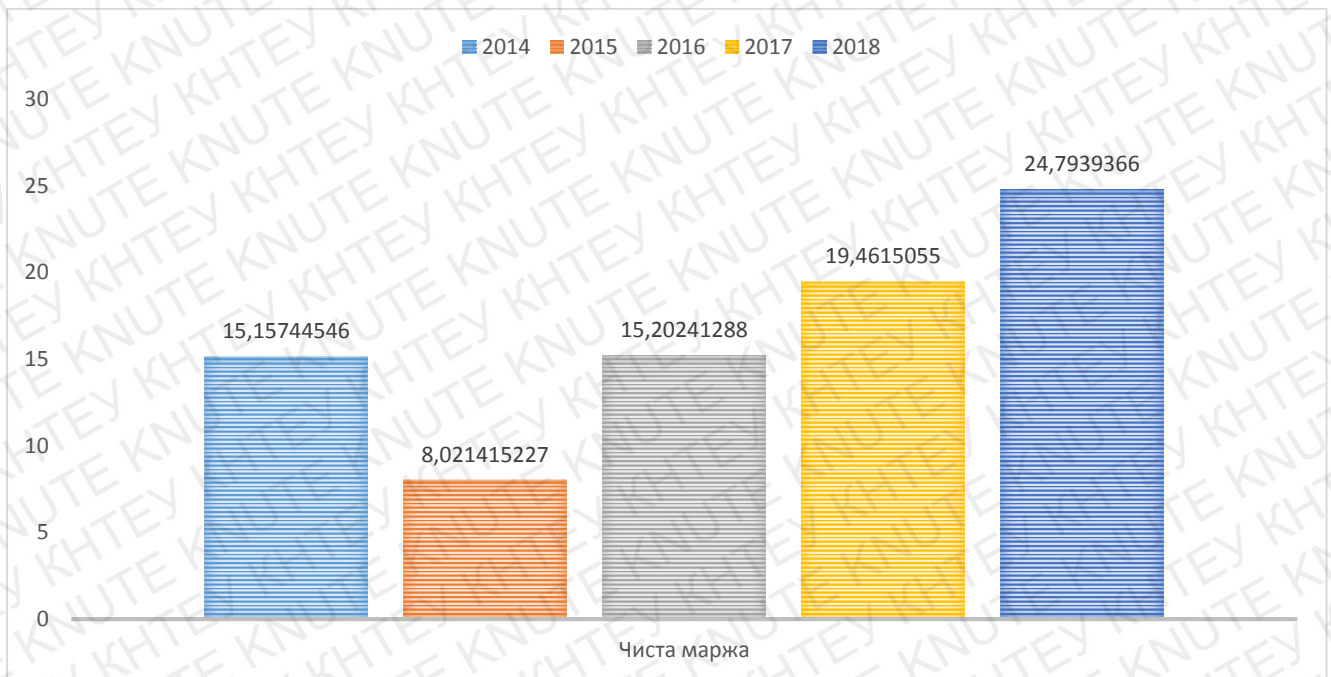

Рис. 2.10. Динаміка чистої маржі ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» за 2014-2016 роки
Джерело: розроблено автором

Отже, проаналізувавши важливі для ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» показники та встановивши позицію на ринку аудиту можна постановити, що показники зростання чистого прибутку вказують на те, що підприємство розвивається та розширюється. Ліквідність підприємства підтверджує його стійкість у разі виникнення потреби погасити його короткострокові зобов'язання. Незважаючи на те, що компанія має не перше місце на ринку як в обов'язковому аудиті так і в наданні послуг, ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» постійно залучає нових клієнтів та підписує нові контракти, про що повідомляє зростання її дебіторської заборгованості.

Висновок до розділу 2

Розглядаючи аудиторську компанію ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» було встановлено, що динаміка показників підприємства підтверджує його постійне зростання на ринку аудиту в частині чистого прибутку, дебіторської заборгованості, кількості персоналу, позиції на ринку. В порівнянні з аудиторськими фірмами, які тримають 60% ринку аудиту, компанія ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» зберігає стійкі позиції та постійно нарощує потужності, на це вказують показники абсолютної, швидкої, поточної ліквідності, які тримаються в межах допустимих показників. Постійне зростання персоналу компанії вказує на збільшення кількості проектів та необхідності залучення та навчання нових співробітників. Зростання кількості нових співробітників зумовлено також і запровадженням нових департаментів, таких як департамент аудиту ефективності господарювання підприємства. Рентабельність компанії постійно зростає та є вище середньої ринкової по галузі. Оскільки постійно зростає рентабельність активів, то відповідно і зростає чиста маржа підприємства, яка показує його дохідність та можливість генерування прибутку.

Аудит ефективності в Україні стає більш бажаною послугою серед інвесторів, які вкладають гроші в них. Тому частка супутніх послуг, яких входить аудит ефективності постійно зростає та станом на 2018 рік складає 45% виходячи з даних по найбільшим компаніям на ринку. У зв'язку зі зростанням попиту на послуги аудиту ефективності зріс попит на нових кваліфікаційних співробітників, які спроможні виконати дане завдання.

Для аудиторів головним документом для перевірки діяльності підприємства є аналіз фінансової звітності суб'єкта господарювання, в волонтерських організаціях основною фінансовою звітністю є звіт про витрати по проекту, у відповідності до встановлених рамок витрачання коштів, в якому вказані межі витрат на проект та бюджетні лінії використання даних коштів на потреби проекту.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організація і методика аудиту ефективності господарювання на ТОВ «Ейч Ел Бі Юкрейн»

Виходячи з сучасних реалій розвитку підприємств постає необхідність надання послуг, які спроможні оцінити ресурсний потенціал на підприємстві. Під час опитування, яке проводилось в рамках даної дипломної роботи, було опитано 7 керівників аудиторських компаній, для того щоб визначити яку частку серед усіх замовлено від інвесторів займає аудит ефективності. Як видно з рисунку 3.1, частка інших сукупних послуг, до яких і відноситься аудит ефективності не високий, проте з часом він постійно зростає через розуміння інвесторів, які інвестують в нерелігійні організації, що аудит ефективності є найбільш підходящим видом аудиту для розуміння того, як використовуються надані ними кошти.

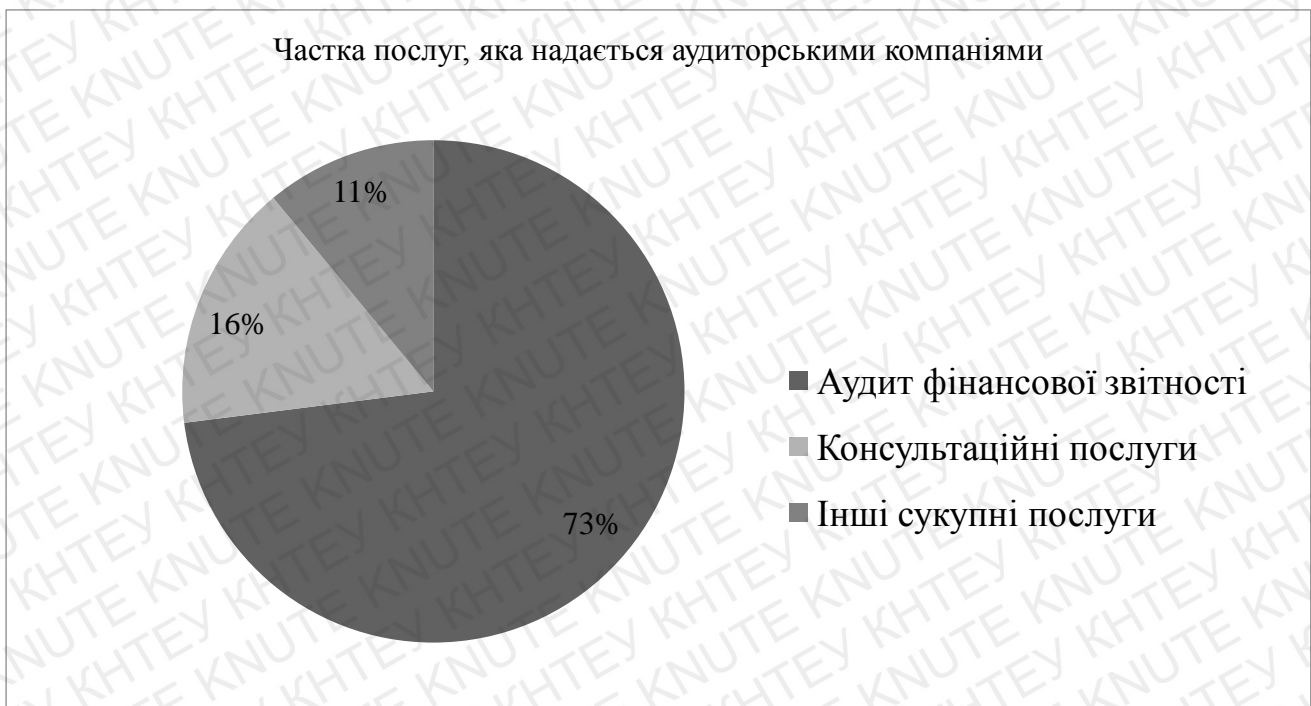

Рис. 3.1. Частка замовлень послуг аудиторським фірмам від іноземних інвесторів

Джерело: розроблено автором

На даний момент аудиторська компанія «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» має досить велику частку проектів, які відносять до аудиту ефективності. Згідно законодавства України, аудит ефективності розцінюють за стандартом 3000, або ж надання супутніх послуг.

Організація роботи на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» в розрізі аудиту ефективності відрізняється від проведення звичайного аудиту фінансової звітності, тому що більшість клієнтів які замовляють аудит ефективності є іноземними компаніями, представництвами які мають свої підприємства в Україні, тому потрібно досліджувати та перевіряти підприємства ще зі сторони специфічних законодавчих умов, які необхідно враховувати в роботі з такими об'єктами.

На відміну від аудиту господарської діяльності підприємства, аудит ефективності цікавить саме ефективність задіяння потенціалу підприємства, тому його завданнями є:

- ефективність управління:
 - повнота виконання функцій;
 - якість виконання функцій;
 - своєчасність виконання функцій.
- ефективність використання ресурсів:
 - використання оптимальної кількості ресурсів;
 - оцінка ефективності використання ресурсів.
- ефективність використання коштів:
 - обґрунтування напрямів витрат;
 - аналіз ефективності використання коштів.

Для завершення процедур аудиту в повному обсязі на ГО «UKRMEPA» ми маємо виконати кожне з завдань для забезпечення повноти висновку.

Ефективність управління покаже як реалізується програма, наскільки розвинена система внутрішнього контролю по нагляду за персоналом компанії, та якість прийняття управлінських рішень, які впливають на організацію. Дане завдання закривається за допомогою опитування персоналу, для того щоб

зрозуміти чи правильно працює керівництво компанії. При опитуванні персоналу використовується велика кількість тестів для розуміння зайнятості колективу, його поточні задачі та розуміння своєї позиції в організації. Також тестується й вище керівництво, зокрема для розуміння ризиків шахрайства на підприємстві. Приклад типової форми з питань шахрайства наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Запит для персоналу для оцінки ризику шахрайства на підприємстві

№	Питання для розуміння ризиків шахрайства
1	Як Підприємство контролює можливість виникнення ризиків шахрайства?
2	Оцініть ризики того, що фінансові звіти можуть містити викривлення внаслідок шахрайства.
3	Дайте оцінку ризиків шахрайства та наявних заходів контролю для попередження або виявлення цих ризиків.
4	Вкажіть види, обсяги та періодичність оцінки управлінським персоналом ризиків та заходів контролю, які залежать від конкретного суб'єкта господарювання.
5	Розкрийте процеси, що використовуються вами для ідентифікації та реагуванні на ризики суттєвих викривлень внаслідок шахрайства, включаючи конкретні ідентифіковані ризики шахрайства, або рахунки та залишки на рахунках, класах операцій чи розкриттях, для яких може існувати ризик шахрайства.
6	Чи інформує управлінський персонал найвищий управлінський персонал щодо процесів ідентифікації та реагування на ризики шахрайства? Яким чином?
7	Чи інформує управлінський персонал працівників щодо своїх поглядів на практику ведення бізнесу та етичну поведінку? Яким чином?
8	Як Підприємство контролює своєчасність визнання виручки, можливість завищення або заниження доходів?
9	Як Підприємство запобігає маніпуляції з фінансовою звітністю (проведення некоректних або несанкціонованих записів, внесення некоректних коригувань у фінансову звітність)?

Джерело: розроблено автором

Ефективність використання ресурсів показує наскільки правильно та ефективно було використано ресурси підприємства. На ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» ефективність використання ресурсів визначається аналізом закуплених ресурсів та аналізом використання ресурсів на проекті. Головним показником, який показує задіяння ресурсів на проекті є аналіз оберненості цього обладнання, тобто, якщо обладнання не використовувалось протягом тривалого періоду, то варто замислитись чи доцільно взагалі тримати дане обладнання а балансі підприємства, чи потрібно його списати. Одним зі способів оцінки ефективності використання обладнання є перевірка його технічного стану та

строків експлуатації, адже якщо обладнання не може виконувати в повному обсязі покладені на нього функції, то доцільно подумати про його заміну чи ремонт.

Головним аспектом аудиту ефективності є дослідження грошових потоків підприємства. Оскільки ГО «UKRMEPA» організація в яку іноземні інвестори інвестують кошти, то аналіз грошових потоків стоїть дуже гостро. Для дослідження обґрунтування витрат необхідно проаналізувати на які закупівлі було виділено кошти для реалізації програми, тобто порівняти кошторис з реальними витратами організації, у разі виникнення відхилень задокументувати це та отримати відповіді керівництва, щодо розбіжностей. Навіть якщо витрати понесені згідно кошторису не виходять за його рамки, то його потрібно розглядати на предмет ефективності використання грошових коштів, щоб в кінцевому обговоренні надати рекомендації щодо мінімізації витрат.

На підприємстві ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» розроблена власна методика процедур, які виконуються на кожному з етапів аудиторської перевірки, також існує певний поділ ризиків, які потрібно розглядати на аудиторській перевірці.

Основними етапами проведення аудиту ефективності є:

1) підготовчий етап:

- укладання договору на проведення аудиту;
- збір, накопичення та систематизація інформації;
- затвердження програми аудиту ефективності;
- обробка та підготовка даних щодо підприємства, визначення критеріїв ефективності;

2) дослідний етап:

- визначення критеріїв досягнення цілей;
- вибір процедур для оцінки ефективності;
- встановлення ступеня ефективності стратегії досліджуваного підприємства;
- дослідження чинників, що впливають на ефективність операційної діяльності;

3) узагальнення результатів:

- загальна оцінка результатів аудиту ефективності;
- формування висновку та розробка рекомендацій;
- розробка заходів, щодо вирішення визначених проблем або чинників, що впливають на ефективність діяльності;
- обговорення;
- складання аудиторського звіту;
- впровадження аудиторських рекомендацій.

Загалом, підготовчий етап аудиту ефективності схожий на етап планування в звичайному аудиті, проте в ньому є пункт, який відсутній при плануванні звичайного аудиту, а саме «Обробка та підготовка даних щодо підприємства, визначення критеріїв ефективності». Даний пункт передбачає собою попередній аналіз підприємства задля визначення блоків, які необхідно буде аналізувати безпосередньо в ході аудиту.

Для прикладу візьмемо організацію ГО «UKRMERA», а саме проект з назвою «ZEWSGES», дана організація займається очищенням Чорного моря на території України та отримує кошти для реалізації свого проекту від грантодавців, тому основним критерієм ефективності даної організації буде не прибуток, а доцільність використання коштів, отриманих від грантодавця, до потреб програми, тобто очищення водойми.

Дослідний етап представляє собою сам процес роботи аудитора. Для роботи з благодійними організаціями групі з аудиту необхідно мати: спеціалістів в даній сфері, якщо сфера доволі специфічна, то необхідно залучити експерта, проте в нашому випадку в аудиторській групі наявний аудитор з досвідом роботи з такими типами організацій; програмний продукт, який дозволить в ході аудиту, на даний момент це Excel; та знання іноземної мови, адже для роботи з іноземцями необхідні знання іноземної мови, в нашому випадку англійської. Процедури в аудиті ефективності залежать від ряду факторів, таких як: форма організації, її структура та напрям діяльності. На благодійних організаціях головним аспектом дослідження є аналіз використання витрат, зокрема: витрати на заробітну плату, обладнання та подорожі.

Встановлення ступеня ефективності стратегії можна ототожнити з аналізом системи внутрішнього контролю підприємства. Проте в аудиті ефективності є певні відмінності, зокрема аудиторю необхідно визначити бізнес-план підприємства на наступний рік для того щоб оцінити майбутні дії організації. Оскільки ГО «UKRMEPA» благодійна організація по захисту навколишнього середовища, то його бізнес-план прописаний на декілька років вперед, адже фінансування коштів відбувається на протязі декількох років на виконання цілей програми. Згідно бізнес плану, а саме проекту «ZEWSGES», ГО «UKRMEPA» необхідно зменшити викиди сміття в океан, залучити волонтерів для очистки сміття, яке вже потрапило в водойму, проведення заходів, щодо інформування жителів міста Одеса щодо шкідливості забруднення водойми.

До процедури дослідження чинників, які впливають на ефективність діяльності підприємства можна віднести:

- політичну та економічну обстановку в країні;
- природні катаклізми;
- вартість робочої сили;
- вартість ресурсів та обладнання;
- строки виконання програми.

Для проекту «ZEWSGES» головним чинником, який впливає на строки роботи та ефективність її виконання є природні катаклізми, адже шторми здатні перенести строки завершення програми. Зокрема в 2015 році, програму довелося подовжити через шторми які відбулися за період з жовтня по грудень, адже через нього на прибережні зони було викинуто велику кількість сміття тому довелося використовувати додаткові кошти для залучення нових волонтерів, які допомагали в збиранні сміття.

Всі ці процедури, в майбутньому є підставами для формування думки та рекомендацій, які підуть в висновок.

Узагальнення результатів є заключним етапом в проведенні аудиту, під час нього підбиваються результати та складаються рекомендації, щодо покращення

ефективності діяльності підприємства, та обговорюються на кінцевій зустрічі з клієнтом.

Оцінка результатів аудиту ефективності включає підбивання підсумків, щодо виконаної роботи. Аналіз процедур для включення їх в аудиторський висновок потребує обґрунтування зі сторони аудитора як в дотриманні стандартів так і в виконанні умов контракту. Логічним завершенням аудиту ефективності є аудиторський звіт та рекомендації до нього. Рекомендації, які включаються до звіту, додаються за пріоритетним принципом, від найважливішого до менш важливих аспектів, але які також заслуговують на увагу. Ключовим пунктом в кінцевому звіті завжди виділяють вплив ефективності діяльності на підприємстві. Перед подачею самого звіту, одним з ключових аспектів аудиту ефективності є надання рекомендацій. Рекомендації надаються як в паперовому вигляді, так і обговорюються на заключній зустрічі де аудитор вказує на помилки та невідповідності з рекомендаціями по їх усуненню. Приклад аудиторського звіту наведено в Додатку Е.

Отже, в даному підрозділі розглянуто організацію та методику аудиту ефективності на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі УКРЕЙН» з детальним розглядом роботи на прикладі підприємства. Кожен аудит поділяється на певні етапи і аудит ефективності не є виключенням, адже послідовна робота над об'єктом в кінці надає повну картину підприємства у вигляді висновку та рекомендацій.

3.2. Шляхи вдосконалення організації та методики аудиту ефективності господарювання на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» в умовах використання інформаційних технологій

Зміна методики та організації аудиту відбувається постійно, що вже казати про аудит ефективності, який змінюється не тільки під впливом часу, та технологій, а й має адаптуватись під технічний розвиток підприємства. Тому потрібно постійно змінювати та покращувати методику організації аудиту для того щоб охопити велику кількість нюансів та надати більш вірний, коректний та повний висновок, щодо стану підприємства та надати рекомендації, які будуть відповідати сучасним реаліям та влаштують інвесторів, або ж акціонерів компанії.

На ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» постійно покращують методику аудиту, виходячи з проблем конкретного підприємства. На підприємстві ТОВ «UKRMEPA» одним з головних чинників зростання ефективності є відношення вкладених витрат в ресурси та роботу до отриманого результату. Тому однією з головних задач аудиту ефективності на даному підприємстві було оцінити отриманий результат на підставі вкладених ресурсів.

Крім звичайної процедури аудиту, яка розглядалась раніше, також необхідно було внести деякі додаткові опитувальники та процедури для коректного налагодження роботи.

Зокрема першим документом, який ми включили в до переліку аудиторських процедур, це аналіз діяльності волонтерів, зокрема визначення кількості залучених осіб до ефективності роботи (табл 3.2). Для цього було вибрано декілька грантових проектів для аналізу якими займається ТОВ «UKRMEPA».

Кожна громадська організація повинна дотримуватись законодавчих вимог, аби волонтери могли отримати гарантії від організацій в безпечності роботи Згідно зі статтею 12 Закону України «Про волонтерську діяльність»: організації та установи самостійно визначають напрями використання та виплати коштів волонтерам, до них відносяться, як витрати на проживання, дорогу та одяг так і виплати волонтерам грошової компенсації за виконану роботу.

Таблиця 3.2

Процедура визначення оплати волонтерів, в залежності від проекту

Показники	«Довкілля 3»	«ZEWSGES»	«ОдВодичист»	«Чиста вода»
Кількість волонтерів	45	81	67	51
Сума виплат для забезпечення волонтерів	177 348	298 891	193 258	206 137
Область очищеної зони	24	57	31	42
Коефіцієнт Вик.ресурсу	1,85	1,42	2,16	1,2
Сума на утримання 1 волонтера	3 914,06	3 690,01	2 884,44	4 041,90

Джерело: розроблено автором

Всі ці показники дозволяють встановити кількість витрачених коштів на залучених осіб, після чого визначити на які потреби ці кошти направлялись, наприклад на проекті «ZEWSGES» сума на утримання 1 волонтера становила 3 690,01 грн.. Витрати на 1 волонтера склались з: 2-х разове харчування 300 грн., витрати на спец одяг – 2340 грн., витрати на проїзд - 80 грн., витрати на допоміжне обладнання 810,01 грн., винагорода волонтеріві 160 грн.

Також потрібно, для визначення чи на справді дані виплати були, провести опитування серед волонтерів, стосовно грошової винагороди, для того щоб мінімізувати можливість ризиків шахрайства (таблиця 3.3). Даний документ складався з переліку питань, які давали змогу зрозуміти, чи людина буда на проекті, чи отримувала кошти за роботу, яка була ціль проекту, які засоби видавались волонтеріві під час роботи, чи отримували вони харчування, чи були погашені транспортні витрати в повному обсязі.

Таблиця 3.3

Запит волонтерам на використання коштів проекту

Питання	Так/ні/Коментар
Чи були виплачені кошти на покриття транспортних витрат?	Так
Чи були ви задіяні в проекті «ZEWSGES»?	Так
Чи виплачувалась вам грошова компенсація за роботу?	Так
Яка була ціль проекту «ZEWSGES»	Очищення водойми
Чи видавались допоміжні засоби вам у користування під час роботи?	Так
Чи забезпечувала організація Вас 2-х разовим харчуванням	Так

Джерело: розроблено автором

Згідно даних опитування не було виявлено порушень, зокрема всі відповіді, отримані від волонтерів містили достатньо інформації для впевненості в тому, що кошти справді використовувалися на цілі проекту.

Кожен з проектів по своєму оригінальний та потребує нових методик для вирішення задач. В більшості проектів ГО «UKRMEPA» використовують особливе програмне забезпечення до якого потрібно адаптуватись та ознайомлюватись. На проекті «Довкілля 3» використовувалось програмне забезпечення Navision, систему якого було потрібно проаналізувати для подальшої роботи з ним. Однією з особливостей даного програмного продукту був новий інтерфейс, з яким необхідно було ознайомитись. Проте на кожен програмний продукт потрібен дозвіл, тому перед тим як ознайомитись з його функціоналом, необхідно перевірити чи донор (інвестор) коштів прийняв дану програму на загальних підставах, та її використання має бути прописаним в обліковій політиці. Тому аудиторів необхідно навчитись визначити ключові аспекти функціонування програми для розуміння того чи на дані в програмі дійсно можна спиратись при формуванні аудиторського звіту.

Одним з основних елементів дослідження аудиту ефективності в умовах інформаційних технологіях є дослідження роботи системи ІТ-середовища, а саме ІТ-аудит.

Міжнародна організація INTOSAI акцентує увагу на аудиті ефективності в середовищі інформаційних технологій та дає його визначення в контексті ІТ-аудиту, як процесу отримання й оцінювання аудиторських доказів щодо гарантій безпеки ІТ-середовища організації для решти її активів, ефективності його використання для досягнення цілей бізнесу, а також цілісності і захищеності даних (конфіденційної інформації) [7]. Тобто оцінюють ІТ-аудит не тільки в контексті його інформаційної безпеки, інформаційної системи чи його похідних складових, а як а як цілісної системи.

Виходячи з специфіки досліджуваного підприємства питання перевірки ІТ середовища стає досить значущою в контексті аудиторського звіту. В залежності від проекту змінюються не тільки його менеджер, а й інформаційно-технічна база

для перевірки. Зокрема, в проєкті «ZEWSGES» використовувався програмний продукт власного виробництва «EMS – Electronic monitoring system» (рис 3.2).

My Projects

Project Id	Name	Acronym	Start	End	Lead Partner	L P Nationality	Call	Timeslot	Specific Objective	Submission Date	Projectstate	Applicant Or Leadpartner
BSB-257	Zero Waste Strategy For Good Environmental Status	ZEWSGES	14.08.2018	13.08.2020	AAA	TURKIYE	1st call for project proposals of the ENI CBC "Black Sea Basin Joint Operational Programme 2014-2020		2.2 Promote common awareness-raising and joint actions to reduce river and marine litter	29.05.2017	Contracted	NILTOVAK

Рис. 3.2. Програмна база з проєктами в EMS

Джерело: розроблено автором

Відповідно до рис 3.2.1 видно, що за кожним проєктом ведеться деталізація в розрізі дати початку та кінця проєкту, назва проєкту, скорочена назва проєкту, статус проєкту. Оскільки програма є новою, то необхідно витратити час на перевірку програми, чи залучити відповідного експерта у відповідності до МСА 620 « Використання роботи експерта».

Тому, на ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН» постала необхідність створення департаменту ІТ-аудиту, спеціалісти якого розбираються в тонкощах програмного забезпечення підприємства та інтегрувати їх в процес аудиту ефективності. У зв'язку з необхідністю інтегрування ІТ-аудиту в процес аудиту ефективності діяльності постала необхідність змінення організації аудиту.

На деяких етапах потрібно було додати процедури для розширення перевірки, а саме:

- в підготовчому етапі було додано попереднє отримання копії, демо-версії програмного продукту – даний крок необхідний для попереднього ознайомлення з програмою, зокрема для розуміння того чи вистачить нашим спеціалістам навичок та вмінь для роботи в програмі. Якщо програма зустрічалась раніше, то підняти документацію з даної програми;
- на дослідному етапі, експерту з ІТ необхідно проаналізувати програму на:

- безпеку – для розуміння того, що всі дані належним чином зашифровані;
 - надійність – здатність системи реалізувати покладені на нього функції;
 - контроль на рівні прикладної програми – правила, процедури та заходи, призначені надавати помірковану гарантію, щодо досягнення цілей, пов'язаних із даним автоматизованим рішенням (прикладною програмою);
 - правильну організацію бази даних – збережений набір пов'язаних даних, необхідних організаціям та особам для задоволення їхніх потреб в обробці та видачі інформації;
- в узагальненні результатів, у разі знайдення помилок в програмному забезпеченні, надання рекомендацій та обговорення висновку, щодо покращення функціонування програми. Також обговорюється можливість завантаження нового програмного забезпечення для доповнення функціоналу програми та поради в зміцненні безпеки програми.

Проте починається перевірка ІТ-середовища з надсилання запиту ІТ-департаменту, оскільки основною перевіркою є аудит ефективності, тому більшість питань будуть пов'язані з аудитом ефективності (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Запит ІТ департаменту

№	Питання
1.	Чи адаптовані необхідні процедури для установки технічного і програмного забезпечення? Як призначаються проектні групи для контролю за ІТ-проектами, яким чином? Як відбувається перевірка готовності продукту і оцінка недоліків; тестування і прийняття користувачами, а також чи документується це?
2.	Як документуються і проводяться програмні зміни та оновлення?
3.	Як підготовлені співробітники компанії, чи є належне знання ключових питань в ІКТ команді (якщо знання сконцентровані в одній особі, чи можуть виникнути проблеми)?
4.	Як задаються в базових/інформаційних файлах загальні параметри, наприклад ціна продажу, структури знижок, калькуляції витрат на виробництво продукту, дані по витратах на заробітну плату і так далі, а також яким чином затверджуються зміни?
5.	Чи існують адекватні запобіжні заходи на випадок несправності комп'ютера?
6.	Яку програму використовує бухгалтерія, відділ збуту, HR, головний інженер, головний технолог? Яка назва програми, і чи вона ліцензована?

7.	Чи здійснюється в Компанії контроль за доступом до даних, їх внесенням, змінами та друком? (За необхідності, надати документальне підтвердження наявності такого контролю з зазначенням відповідних рівнів доступу)
8.	Чи існує можливість видалення бухгалтерського запису без проведення формального бухгалтерського запису з отриманням відповідного дозволу
9.	Чи регулярно створює Компанія резервні копії бухгалтерської програми?

Джерело: розроблено автором

Загалом питання, надані в запиті, відносяться до питань загальної значимості, вони будуть використані як в процесі аудиту ефективності та і в контексті аудиту ІТ-систем. Після того як перевірка програми закінчена спеціалістами, настає черга аудиторам долучитись до звірки даних програми з документацією та первинними документами, які можуть підтвердити правильність операцій в бухгалтерському обліку. Необхідно перевірити чи підв'язуються всі файли документації в програму, для цього необхідно взяти лист з транзакціями по рахунках та впевнитися в тому, що операції в актах виконаних робіт та накладних наведені ті ж дані, що й в програмі. Підтвердивши дані, та впевнившись, що дані програми відповідають первинним документам можна постановити, що даних програмі можна довіряти та орієнтуватись на дані наведені в ній.

На останньому етапі перевірки в висновок додається окремий розділ про програмне забезпечення, який висвітлює проблеми з програмою, які можуть виникнути в майбутньому, та шляхи її удосконалення за допомогою, як стороннього програмного забезпечення, так і оптимізації робочих процесів. Після чого помилки, які були виявлені в ході аудиту та які вдається мінімізувати в ході нього та не впливають на фінансову звітність можуть бути наведені в окремому параграфі як ті, які були виправлені в ході аудиту з відповідними коментарями від керівництва.

Отже, аудиторська перевірка в час поширення нових програмних продуктів змушує аудиторські компанії, як навчати аудиторів таким чином, щоб мати можливість працювати в них, так і створювати окремі відділи, які будуть спроможні проаналізувати програмний продукт для повного охоплення роботи.

Висновок до розділу 3

Аудит ефективності, в залежності від аудиторської компанії, відрізняється, як своєю методологією так і організацією процесу аудиту. На ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» організація аудиту поставлена таким чином, щоб охопити якомога більшу кількість елементів, які важливі для аудиторської перевірки.

Організація аудиту ефективності має одні й ті самі коріння, що й аудит фінансової звітності суб'єкта господарювання, тому й поділяється на 3 етапи: підготовчий, дослідний, узагальнюючий. Проте задачі аудиту ефективності відрізняються від завдань які ставить перед собою аудит фінансової звітності суб'єкта господарювання, зокрема для аудиту ефективності головними параметрами, які визначають направлення аудиторської перевірки це гроші, отримані від інвестора та ефективність їх використання.

Впровадження нових технологій та програмних продуктів на підприємствах, зумовлюють виникнення нових ланок перевірки аудиту ефективності та необхідність залучення нових спеціалістів для вирішення проблем, які виникають в ході аудиту ефективності. Більшість фірм до перевірки ефективності діяльності підприємства включають аналіз та оцінку функціонування програмного забезпечення в умовах функціонування підприємства, з цією метою створюють окремі департаменти, які відповідають за перевірку ІТ департаментів та систем. Частина ІТ в аудиті ефективності відіграє важливу роль, адже благодійні організації, які працюють в економічному просторі України повинні бути впевненими, що кошти, надіслані інвесторами будуть в безпеці, а персональні дані осіб, яким надається допомога, співробітників компанії та інвесторів знаходяться в безпеці та надійно зашифровані.

ВИСНОВОКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Ефективність діяльності підприємства є одним з найважливіших показників для генерування прибутку. Більшість вчених досліджували ефективність як показник потужності підприємства та визначали його, як відношення витрачених витрат до отриманого результату. Розглядати ефективність діяльності підприємства можна з різних позицій, проте основним важелем, який впливає на ефективність підприємства є його продуктивність праці. Чим вища продуктивність праці на підприємстві, тим вища ефективність самого підприємства, дане співвідношення характеризується впливом робочої сили на функціонування всього підприємства. Зростання ефективності діяльності стає важливим під впливом сучасних тенденцій, зокрема напливу грошових коштів від інвесторів. Тому питання аналізу та дослідження використання коштів на підприємстві для директорів, інвесторів та держави стало важливим важелем до виникнення аудиту ефективності підприємств та організацій в Україні.

Аудит ефективності зародився в Лімі, як перевірка використання державних витрат, які йшли на державні проекти. Головним документом, який регулював діяльність даної сфери були стандарти INTOSAI, які діють донині. Саме ці стандарти використовує Рахункова палата при перевірці використання коштів підприємств. На законодавчому рівні аудит ефективності майже не регулюється, Рахункова палата використовує стандарти INTOSAI, коли аудиторські компанії відносять аудит ефективності діяльності до розраду супутніх послуг, або ж «Завдання з надання впевненості, що не є аудитами чи оглядами історичної фінансової інформації» 3000. Аудиторські компанії виходять з того, що специфічність даних підприємств потребують процедур відмінних від звичайного аудиту фінансової звітності підприємства.

У зв'язку з появою великої кількості громадських та інших нерелігійних організацій з джерелом надходження коштів від іноземних інвесторів ринок аудиторських послуг в Україні потребував все більшої кількості аудиторських компаній з професійною компетенцією та персоналом, який спроможний

виконати завдання з аудиту ефективності, провести його за відповідними процедурами, надати висновок та рекомендації для обговорення з керівництвом для поліпшення функціонування компанії.

Дослідження показало, що більшість компаній на ринку збільшують свій персонал та створюють нові департаменти для можливості працювати над більшою кількістю проектів з аудиту ефективності. У зв'язку з цим частка супутніх послуг переважає на ринку аудиту та становить 45% від усіх послуг, які надають найбільші компанії на ринку. Дана тенденція показує, що ринок супутніх послуг зростає під впливом замовлень від компаній з інвестиціями з-за кордону. Проте не всі компанії, які замовляють супутні послуги відносяться до іноземних, велика кількість вітчизняних компаній, які бажають збільшити свої прибутки звертаються до аудиторів задля отримання рекомендацій для оптимізації роботи підприємства та підготовку його до виходу на міжнародні ринки.

Компанія ТОВ « ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» займає досить високі позиції на ринку аудиту та має штат професійних бухгалтерів та аудиторів, спроможних виконувати покладені на них завдання. З кожним роком в компанії збільшується кількість співробітників та департаментів для можливості проведення аудиту ефективності організацій та підприємств. Зі збільшенням співробітників, збільшилась і кількість нових проектів, що показує зростаюча дебіторська заборгованість. Також зростання відбувається і в інших показниках компанії, таких як ліквідність, рентабельність та маржа, адже ці показники вказують на те що компанія постійно нарощує прибуток, що дозволяє вкладатись в навчання спеціалістів компанії для розширення видів аудиту, які може проводити компанії.

Зокрема показники ліквідності вказують на те чи зможе компанія в разі виникнення ситуації при якій доведеться негайно погасити свої короткострокові зобов'язання за рахунок ліквідних активів, показники ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» вказують на те що компанія спроможна погасити дані зобов'язання, адже показники відповідають нормі.

Аналіз ринку аудиту ефективності діяльності на предмет того чи спроможні на даний момент аудиторські компанії задовольнити потребу ринку в проведенні

даного виду аудиту показав позитивні результати, зокрема більшість підприємств вже віддають перевагу проведенню аудиту ефективності більш ніж аудиту фінансової звітності оскільки даний вид процедур генерує більше прибутку при менших зусиллях та більш креативній роботі. На зростання попиту даного виду послуг також вказують дані, отримані від керівників аудиторських компаній, які показують частку підприємств для яких проводиться аудит ефективності де благодійні організації займають найбільшу частку ринку.

В аудиті ефективності, як і в аудиті фінансової звітності основним документом який показує фінансовий стан підприємства є його баланс, проте в аудиті ефективності головним аспектом перевірки є використання коштів на цілі проекту, тому й звітність відображає тільки витрати підприємства в розрізі, бюджетних ліній, або ж статей витрат. Проаналізувавши витрати підприємства на предмет використання коштів можна постановити на які статті йдуть витрати, чи не перевитрачено коштів та чи притримується організація встановлених рамок та правильно оперує отриманими коштами для реалізації цілей проекту. Аналізуючи витрати потрібно визначити на які цілі вони використовувались та чи була виконана цільна яку вони були використані, якщо ні, то у зв'язку з чим стало неможливим досягнення цілі.

Кожне підприємством має мати на підприємстві чіткі регламентовані позиції, щодо методики та організації аудиту. Організація аудиту ефективності відіграє важливу роль при перевірці, адже тільки завдяки регламентованим та перевіреним процедурам можна досягти максимального покриття всіх секцій перевірки з мінімальними відхиленнями в даних. Процедури, які використовуються в аудиті ефективності схожі на процедури в звичайному аудиті, проте мають ряд своїх особливостей які відрізняються в залежності від вибраного напрямку перевірки та специфіки підприємства. Етапи проведення аудиту ефективності складаються з 3 етапів: підготовчий, дослідний, узагальнюючий.

На підготовчому етапі збирається інформація, яка полегшить проведення аудиту ефективності та мінімізує шанс того, що деякі аспекти перевірки можуть

бути не опрацьовані, виходячи зі специфіки підприємства та контрактних особливостей завдання.

На дослідному етапі аудитори проводять аудит ефективності діяльності підприємства на основі отриманої звітності та первинної документації.

На узагальнюючому етапі аудитори підбивають підсумки перевірки та надають рекомендації керівництву підприємства, щодо уникнення в майбутньому помилок чи шахрайства зі сторони персоналу, які можуть суттєво вплинути на підприємство. Також підготовлений висновок надсилається на розгляд інвесторам підприємства для аналізу результатів діяльності підприємства та правильності розпорядження виділених на проект коштів.

На даному етапі розвитку аудиту ефективності з'явилося багато організацій які користуються новим програмним забезпеченням, яке потребує аналізу та перевірки зі сторони спеціалістів ІТ технологій для розуміння того чи можна довіряти даним програми в ході аудиторської перевірки.

ІТ-аудит є невід'ємною складовою нинішнього процесу перевірки підприємства, адже аналіз програмного забезпечення на якому функціонує підприємство відіграє важливу роль в роботі підприємства. Зокрема більшість компаній використовує видозмінене програмне забезпечення, аналогів якого не має в Україні, що збільшує роботу спеціалістів в частині аналізу програми. Розуміння програмного забезпечення на підприємстві необхідно для того, щоб розуміти можливості програми, її безпеку, надійність, функціональність. Безпека програмного забезпечення має захищати дані підприємства від втручання ззовні та забезпечувати конфіденційність інформації від конкурентів. Надійність програми є важливим чинником для підприємства, адже керівний персонал має бути впевненим в тому, що всі дані коректно відображаються та ризик несправності програми зменшено до нуля. Важливим елементом програми є його функціональність, адже вона забезпечує його простоту освоєння для персоналу та можливість налаштування у відповідності до законодавства України та облікової політики компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белец Ж. Механізм застосування аудиту ефективності як складової програмно-цільового методу формування бюджету / Ж. Белец // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2014. – Вип. 1. – С. 116-124.
2. Богиня Д. П. Фактори і резерви підвищення продуктивності праці [Електронний ресурс] / Д. П. Богиня. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/40/2690.html>.
3. Будник, Л. А. Суть аудиту ефективності та зарубіжний досвід його становлення / Л. А. Будник, О. А. Хаблюк // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 4 (43). – С. 151-158.
4. Городянська Л. Державний фінансовий аудит та аудит ефективності в системі державного фінансового контролю / Л. Городянська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №10. – С. 35-44.
5. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К. : КНЕУ, 2011. – 528 с.
6. Экономика, организация и планирование АПК / [В. Н. Нелеп, В. Г. Андрийчук, Н. И. Хорунжий и др.]; под ред. В. Н. Нелепа. – К.: Вища шк., 1989. – 528 с.
7. Ждан І. О. Механізм фінансового контролю ефективності використання державних коштів / І. О. Ждан. // Донецький державний університет управління. – 2009. – №27. – С. 167–169.
8. Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посіб. / Г. Т. Завіновська. – [3-те вид., без змін]. – К. : КНЕУ, 2007. – 304 с.
9. Каплун О. Контроль якості проведення аудиту ефективності / О. Каплун, С. Яцишин // Наукові записки : зб. наук. праць каф. екон. аналізу ТНЕУ. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – Вип. 15. – С. 282-287.
10. Ковбасюк М.Р. Анализ эффективности оборотных средств предприятия / М.Р. Ковбасюк. – Киев / Одесса : Вища школа, 1975. – 126 с.

11. Коновалов Л. С. Механізм контролю якості державного аудиту ефективності використання публічних коштів / Л. С. Коновалов // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 2. – С. 59-67.
12. Коновалов Л. С. Реалізація механізму державного аудиту ефективності публічних коштів у розвинених країнах світу / Л. С. Коновалов // Теорія та практика державного управління. – 2014. – Вип. 4. – С. 398-406.
13. Коновалов Л. С. Стандарти аудиту як складова механізму державного аудиту ефективності публічних коштів / Л. С. Коновалов // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 1. – С. 186-193.
14. Косова Т. Л. Організація аудиту ефективності в системі зовнішнього державного фінансового контролю / Т. Л. Косова // «Молодий вчений». – 2018. – №2 (54) – С. 394 – 398.
15. Краснова И. Методика проведения внутренней аудиторской проверки эффективности системы внутреннего контроля бизнес-процессов / И. Краснова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iiaru.ru/publication/member_articles/audit_guidelines.
16. Кулішов В. В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум : навчальний посібник / Кулішов В. В. – Л. : Магнолія 2007. – 332 с.
17. Лин Я. І. Аудит у системі інструментів оцінювання ефективності державного фінансового контролю / Я.І. Лин // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 2. – С. 284-289.
18. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник для студентів вищих закладів освіти / С.В. Мочерний. – К.: Видавничий центр “Академія”, 1999. – 592 с.
19. Озеряков А.С. Финансовый аудит и аудит эффективности в системе ГФК / А.С. Озеряков // Финансы. – 2008. – № 10. – С. 79–80.
20. Пожар Т.О. Аудит ефективності як перспективний напрям державного фінансового контролю / Т.О. Пожар // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД : зб. наукових праць XVIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / Державний

- вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2013. – С.71-73.
21. Полякова Л.М. Аудит ефективності управлінських систем і практичної діяльності підприємств / Л.М. Полякова, З.В. Билень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Management/2012_722/42.pdf
22. Полякова Л. М. Аудит: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. дистанц. форми навч. / Л. М. Полякова, М. В. Корягін, В. І. Воськало, В. М. Чубай; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л., 2004. – 244 с.
23. Про перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми): Рішення Аудиторської палати України від 22.12.2011 № 244/14. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr244230-11>
24. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV, редакція від 16.11.2018 на підставі 2545-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
25. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 №27. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
26. Рубан Н.І. Аудит ефективності виконання бюджетних програм в системі державного фінансового контролю України: дисертація кандидата екон. наук: 08.04.01 / Н.І. Рубан; Наук.-дослід. фін. і-нт при Мін-ві фінансів України. – К., 2006. – 260 с.
27. Рябухин С. Аудит эффективности государственного сектора экономики: курс лекций / С. Рябухин, С. Климантов. – М.: Триада, 2006. – 304 с.
28. Савенко Н.В. Економічна сутність ефективності виробництва підприємства і аналіз підходів до її визначення / Н.В. Савенко // Інноваційна економіка. – 2009. – № 2. – С.153-162.

- 29.Слюсаренко К. Ефективність діяльності промислових підприємств України в посткризовий період / К. Слюсаренко, В. Кабак // Економічний аналіз. – 2012. – Т. 10(4). – С. 361-365.
- 30.Смірнова О. М. Європейській досвід оцінювання ефективності внутрішнього аудиту у системі державного контролю / О. М. Смірнова // Економічний вісник університету. – 2014. – Вип. 23(1). – С. 251-256.
- 31.Стефанов С. Є. Аудит ефективності – закономірності виникнення та перспективи розвитку / С. Є. Стефанов // Збірник всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку державного контролю і аудиту». – К., 2009. – 439 с.
- 32.Стефанюк І. Б. До нової якості бюджетного контролю через аудит ефективності / І. Б. Стефанюк // Фінансовий контроль. – 2003. – № 2 (15). – С. 10.
- 33.Сухарева Л.О. Аудит ефективності використання бюджетних коштів: протиріччя формування понятійного апарату / Л. О. Сухарева, Т. В. Федченко // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С. 127.
- 34.Тарасенко Г. С. Эффективность сельскохозяйственного производства / Г.С. Тарасенко. – К.: Изд-во УСХА, 1991. – 210 с.
- 35.Трайтлі В. Ю. Державні цільові програми як об'єкт аудиту ефективності / В. Ю. Трайтлі // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 1. – С. 203-207.
- 36.Удачина І. Аудит ефективності – нова форма контролю / І. Удачина // Справочник економіста. – 2004. – № 9. – С. 20–24.
- 37.Хаблюк О.А. Суть аудиту ефективності та зарубіжний досвід його становлення / О.А. Хаблюк, Л.А. Будник // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 4(43). – С. 151–158.
- 38.Хаблюк О. А. Аудит ефективності використання бюджетних коштів в системі функціонування ДКРС: проблеми та шляхи розвитку / О.А. Хаблюк, С.Р. Романів // Економічні науки. Сер. Облік і фінанси. – 2011. – № 8. – С. 358-366.

- 39.Хаблюк О. А. Аудит ефективності як вид державного аудиту, його суть та складові / О. А. Хаблюк, Л. А. Будник // . – с. 627.
- 40.Хаблюк О. А. Перевірка державних закупівель як різновид державного фінансового контролю / О. А. Хаблюк // . – с. 362.
- 41.Хаблюк О. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм: форми та методи / О. Хаблюк, С. Яцишин // Економічний аналіз: зб. наук праць. – 2011. – Вип. 9. – С. 351-353.
- 42.Чумакова І.Ю. Аудит ефективності: зарубіжний досвід та українські реалії / І.Ю. Чумакова // Бухгалтерський облік та аудит. – 2009. – № 1. – С. 55–62.
- 43.Чумакова, І.Ю. Аудит ефективності у державному фінансовому контролі зарубіжних країн / І.Ю. Чумакова // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С. 137–147.
- 44.Щирба М. Т. Аудит ефективності і аудит фінансової звітності: порівняльний аспект / І. М. Щирба, М. Т. Щирба, М. М. Щирба // Економічний розвиток держави, регіонів і підприємства: проблеми та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, 17-18 квітня 2015 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – С. 240-242
- 45.Adams R. Audit Framework: Certified Accountants Educational Projects / R. Adams. – London. – 1995. – 639 с.
- 46.Barret P. Performance Auditing – Adressing Real or Perceived Expectation Gaps in the Public Sector / P. Barret // Public Money & Management. – 2012. – № 32. – С. 129–136.
- 47.De Jager H. Performance Auditor for the Private Sector? Auditing SA / De Jager // Issue Jubilee Issue. – 1999. – № 76. – С. 42–43.
- 48.Fakie S. Challenges for Performance Auditing / S. Fakie // Auditing SA. Issue Jubilee Issue. – 1999. – № 76. – С. 54–59.
- 49.Ferdousi N. Challenges of Performance Audit in the Implementation Phase: Bangladesh Perspective / N. Ferdousi // North South University. – 2012. – № 24. – С. 49–59.

50. Furubo J. E. Performance auditing: Audit or misnomer? In: Lonsdale J, Wilkins P and Ling T (eds) Performance Auditing: Contributing to Accountability in Democratic Government / J. E. Furubo // Ed. McGraw-Hill. – 2011. – № 2. – С. 22–50.
51. Guthrie J. E. A Quarter of a Century of Performance Auditing in the Australian Federal Public Sector: A Malleable Masque / J. E. Guthrie, L. D. Parker // ABACUS. – 1999. – № 35. – С. 302–332.
52. International Organization of Supreme Audit Institutions : Statutes / INTOSAI. – 2007. – 12 p. – Access mode : <http://www.intosai.org/uploads/statutene20072.pdf>.
53. ISSAI 3000 – Standards and guidelines for performance auditing based on INTOSAI's Auditing Standards and practical experience. – [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.Intosai.org/issai-executive-summaries/view/article/issai-3000-implementation-guidelines-for-performance-auditingstandardsand-guidelines-for-perf.html>
54. Kluever H. Brief Overview on the History of Performance Auditing in the Office of the Auditor-General. Auditing SA / H. Kluever // Issue Jubilee Issue. – 1999. – № 32. – С. 6–7.
55. Lonsdale J. Learning in an accountability setting. In: Lonsdale J, Wilkins P and Ling T (eds) Performance Auditing: Contributing to Accountability in Democratic Government / J. Lonsdale, E. Bechberger // Cheltenham: Edward Elgar Publishing. – 2011. – № 2. – С. 268–288.
56. McCrae M. Performance Audit Scope and the Independence of the Australian Commonwealth Auditor-General / M. McCrae, H. Vada // Financial Accountability & Management. – 1997. – № 13. – С. 203–223.
57. Morin D. Democratic accountability during performance audits under pressure: A recipe for institutional hypocrisy? / D. Morin // Financial Accountability & Management. – 2016. – № 32. – С. 104–124.

58. Pollitt C. Performance or Compliance? Performance Audit and Public Management in Five Countries / C. Pollitt, X. Girre // Oxford: Oxford University Press. – 1999. – № 52. – C. 18–27.
59. Pretorius C. History of Performance Audit at the Auditor-General of South Africa / C. Pretorius // Intervier. – 2014. – № 15. – C. 11–13.
60. Prinsloo J. Performance Auditing: A Step-by-Step Approach / J. Prinsloo, M. Roos // Van Schaik Publishers. – 2010. – № 11. – C. 22–30.
61. Raam R. B. Challenges in Performance Auditing: How a State Auditor with Intriguing New Performance Auditing Authority is Meeting Them / R. B. Raam, J. R. Campbell // Association of Government Auditors: Corporate Partner Advisory Group. – 2006. – № 23
62. Reichborn-Kjennerud K. Performance audit and the importance of the debate / K. Reichborn-Kjennerud // Evaluation. – 2014. – № 20. – C. 368–385.
63. Robertson J. C. Auditing / J. C. Robertson, T. J. Louwers. – Ed. McGraw-Hill. – 1999. – 814 p.
64. Roos M. Performance Auditing: Views of the Institute for Public Finance and Auditing. Auditing SA / M. Roos // Issue Jubilee Issue. – 1999. – № 10. – C. 44–45.

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2015	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН»	за ЄДРПОУ	23731031		
Територія	Печерський	за КОАТУУ	8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Діяльність в сфері бухгалтерського обліку та аудиту	за КВЕД	69.20		
Середня кількість працівників, осіб	28				
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком					
Адреса, телефон м. Київ, вул. Гусовського, буд 11/11. Оф 3					

1. Баланс
на **31.12.2014** р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	260	119
первісна вартість	1011	680	497
знос	1012	(420)	(378)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	2	1
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	262	120
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	35,2	27,7
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	3128,3	1297,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	6,5	2,9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4480	2438
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	860,7	561
Витрати майбутніх періодів	1170	5,7	2,9
Інші оборотні активи	1190	180	118
Усього за розділом II	1195	8 696,4	4 447,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	8 958,4	4 567,6

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	153,4	153,4
Додатковий капітал	1410	49	16
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4904,3	1336
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	5 106,7	1 505,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	716,4	523
товари, роботи, послуги	1615	891,7	927,6
розрахунками з бюджетом	1620	198,4	400,2
у тому числі з податку на прибуток	1621	68	42
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	1589	1137,5
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	456,2	73,9
Усього за розділом III	1695	3 851,7	3 062,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	8 958,4	4567,6

**2. Звіт про фінансові результати
за 31.12.2014 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10580,6	9583
Інші операційні доходи	2120	149,7	168
Інші доходи	2240	0,4	2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	10730,7	9753
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5640)	(5679)
Інші операційні витрати	2180	(3183)	(2383)
Інші витрати	2270	(270)	(229)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9093)	(8291)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	1637,7	1462
Податок на прибуток	2300	(11,2)	(8,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	1626,5	1453,1

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
				2016	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»	за ЄДРПОУ		23731031		
Територія	Печерський	за КОАТУУ		8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ		240		
Вид економічної діяльності	Діяльність в сфері бухгалтерського обліку та аудиту	за КВЕД		69.20		
Середня кількість працівників, осіб	34					
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон м. Київ, вул. Гусовського, буд 11/11. Оф 3						

1. Баланс
на **31.12.2015** р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	119	120,9
первісна вартість	1011	497	451,3
знос	1012	(378)	(330,4)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	1	1
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	120	121,9
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	27,7	25,3
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1297,1	1463,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	2,9	2,1
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2438	2589
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	561	615,8
Витрати майбутніх періодів	1170	2,9	2,9
Інші оборотні активи	1190	118	141
Усього за розділом II	1195	4 447,6	4 839,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	4 567,6	4 961,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	153,4	153,4
Додатковий капітал	1410	16	15
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1336	1136
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	1 505,4	1 304,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	523	666,4
товари, роботи, послуги	1615	927,6	641,2
розрахунками з бюджетом	1620	400,2	311,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	42	37
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	1137,5	1400,1
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	73,9	637,7
Усього за розділом III	1695	3 062,2	3 657,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	4567,6	4 961,7

**2. Звіт про фінансові результати
за 31.12.2015 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10674,7	10580,6
Інші операційні доходи	2120	83	149,7
Інші доходи	2240	1	0,4
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	10758,7	9753
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7291)	(5679)
Інші операційні витрати	2180	(2416)	(2383)
Інші витрати	2270	(183)	(229)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 890)	(8291)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	868,7	1462
Податок на прибуток	2300	(5,7)	(8,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	863	1626,5

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК В

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
				2017	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»	за ЄДРПОУ		23731031		
Територія	Печерський	за КОАТУУ		8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ		240		
Вид економічної діяльності	Діяльність в сфері бухгалтерського обліку та аудиту	за КВЕД		69.20		
Середня кількість працівників, осіб	36					
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон м. Київ, вул. Гусовського, буд 11/11. Оф 3						

1. Баланс
на **31.12.2016** р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	120,9	122,2
первісна вартість	1011	451,3	225,4
знос	1012	(330,4)	(103,2)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	1	1
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	121,9	123,2
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	25,3	28,1
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1463,7	1290
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	2,1	2,1
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2589	2379
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	615,8	611,4
Витрати майбутніх періодів	1170	2,9	2,9
Інші оборотні активи	1190	141	127
Усього за розділом II	1195	4 839,8	4 440,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	4 961,7	4 563,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	153,4	153,4
Додатковий капітал	1410	15	15
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1136	1026
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	1 304,4	1 194,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	666,4	556,3
товари, роботи, послуги	1615	641,2	684,3
розрахунками з бюджетом	1620	311,9	112,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	37	37
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	1400,1	1217,3
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	637,7	799,3
Усього за розділом III	1695	3 657,3	3 369,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	4 961,7	4 563,7

**2. Звіт про фінансові результати
за 31.12.2016 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11023,9	10674,7
Інші операційні доходи	2120	49	83
Інші доходи	2240	1	1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	11073,9	10758,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6982,1)	(7291)
Інші операційні витрати	2180	(2283,5)	(2416)
Інші витрати	2270	(118)	(183)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 383,6)	(9 890)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	1690,3	868,7
Податок на прибуток	2300	(6,8)	(5,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	1 683,5	863

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Сомсава О. Л.
(ініціали, прізвище)

Рамусин О. З.
(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК Г

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
				2018	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»	за ЄДРПОУ		23731031		
Територія	Печерський	за КОАТУУ		8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ		240		
Вид економічної діяльності	Діяльність в сфері бухгалтерського обліку та аудиту	за КВЕД		69.20		
Середня кількість працівників, осіб	42					
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон м. Київ, вул. Гусовського, буд 11/11. Оф 3						

1. Баланс
на 31.12.2017 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	122,2	179
первісна вартість	1011	225,4	361
знос	1012	(103,2)	(182)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	1	1
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	123,2	179
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	28,1	25,3
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1290	1411,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	2,1	3,8
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2379	2243
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	611,4	722,2
Витрати майбутніх періодів	1170	2,9	3,1
Інші оборотні активи	1190	127	147,6
Усього за розділом II	1195	4 440,5	4 556,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	4 563,7	4 735,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	153,4	153,4
Додатковий капітал	1410	15	14
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1026	1031
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	1 194,4	1 198,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	556,3	643,3
товари, роботи, послуги	1615	684,3	591,7
розрахунками з бюджетом	1620	112,1	383,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	37	44
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	1217,3	1481,1
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	799,3	437,6
Усього за розділом III	1695	3 369,3	3 537,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	4 563,7	4 735,7

**2. Звіт про фінансові результати
за 31.12.2017 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11147,6	11023,9
Інші операційні доходи	2120	51	49
Інші доходи	2240	3	1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	11201,6	11073,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6712)	(6982,1)
Інші операційні витрати	2180	(2157)	(2283,5)
Інші витрати	2270	(145)	(118)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 014)	(9 383,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 187,6	1690,3
Податок на прибуток	2300	(6,8)	(6,8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2 180,8	1 683,5

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Сомсава О. Л.
(ініціали, прізвище)

Рамусин О. З.
(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК Д

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
		2019	01	01		
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН»	за ЄДРПОУ		23731031		
Територія	Печерський	за КОАТУУ		8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ		240		
Вид економічної діяльності	Діяльність в сфері бухгалтерського обліку та аудиту	за КВЕД		69.20		
Середня кількість працівників, осіб	47					
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон м. Київ, вул. Гусовського, буд 11/11. Оф 3						

1. Баланс
на **31.12.2018** р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	179	295
первісна вартість	1011	361	572
знос	1012	(182)	(277)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	1	
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	179	295
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	25,3	45,7
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1411,7	2973,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	3,8	4,8
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2243	2493
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	722,2	837,2
Витрати майбутніх періодів	1170	3,1	4,5
Інші оборотні активи	1190	147,6	277,8
Усього за розділом II	1195	4 556,7	6 636,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	4 735,7	6 931,5

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	153,4	153,4
Додатковий капітал	1410	14	10
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1031	1637
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	1 198,4	1 800,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	643,3	911,8
товари, роботи, послуги	1615	591,7	892,7
розрахунками з бюджетом	1620	383,6	215,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	44	31
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	1481,1	1979,4
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	437,6	1131,3
Усього за розділом III	1695	3 537,3	5 131,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	4 735,7	6 931,5

**2. Звіт про фінансові результати
за 31.12.2018 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12312,7	11147,6
Інші операційні доходи	2120	43	51
Інші доходи	2240	7	3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	12362,7	11201,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7134)	(6712)
Інші операційні витрати	2180	(2030)	(2157)
Інші витрати	2270	(128)	(145)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 292)	(9 014)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	3 070,7	2 187,6
Податок на прибуток	2300	(5,5)	(6,8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	3 065,2	2 180,8

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Сомсава О.Л.
(ініціали, прізвище)

Рамусин О.З.
(ініціали, прізвище)

EXPENDITURE AND REVENUE VERIFICATION REPORT
of a Grant Contract
under the PROGRAMME 2014-2020

Independent First Level Control Report

1. Project and Progress Report

Project title Zero Waste Strategy for Good Environmental Status
Project acronym ZEWSGES
Project number (eMS code) BSB-257
Approved implementation period 27.05.2018-31.05.2019
Reporting period 27.05.2018-31.05.2019
Report Number 3.1
Report dated by project partner 02.06.2019

Type of project report preparation costs (N/A) partner report (Interim) final report

2. Project partner

Name of controlled project partner - Ukrainian Marine Environment Protection Association – UKRMEPA
Partner role in the project (PPn)

3. Methodology of the Verification

General methodology desk based on the spot other
Sampling was applied: Yes No [shall always be NO]
Date of receipt of the progress report (Interim or Final): 02.06.2019
Start of control work 05.08.2019
Date(s) of requests for clarifications 06.08.2019
Date of receipt of satisfactory clarifications 07.08.2019
End of the control work 17.11.2018

4. Expenditure declared and certified by budget line

	Declared (A) (total amount declared)	Certified (B) (total amount certified)	Difference (C=A-B) (total amount deducted)	Certified in % of Declared [B/A]*100
Total expenditure	66 285.72	66 285.72	0	100%
Net Revenue	0	0	0	100%
Total eligible expenditure	66 285.72	66 285.72	0	100%

Part of the expenditure was incurred outside the programme area

Yes

No

5. a. Description of finding, observation and limitations

No significant errors or mistakes were identified

b. Conclusions and recommendations

To declare expenses in the program on the date of the event

c. Follow-up measures for the next progress report

No specific measures except the measures in Instruction 15 are planned in next progress report

Purpose of the Control, Responsibilities, Legal Basis and Methodology

Our engagement was an expenditure and revenue verification procedure with regard to your Financial Report for the Grant Contract between NGO “Ukrmeпа” and the Managing Authority. The objective of this verification is for us to carry out certain procedures to which we have agreed and to submit to you a report of factual findings with regard to the procedures performed.

Our engagement was undertaken in accordance with:

- International Standard on Related Services (‘ISRS’) 4400 *Engagements to perform Agreed-upon Procedures regarding Financial Information* as promulgated by the International Federation of Accountants (‘IFAC’);
- the *Code of Ethics for Professional Accountants* issued by the IFAC. Although ISRS 4400 provides that independence is not a requirement for agreed-upon

procedures engagements, the Contracting Authority requires that the Controller also complies with the independence requirements of the *Code of Ethics for Professional Accountants*;

As requested, we have only performed the verification of expenditures and revenues to support the Managing Authority in assessing whether the expenditure claimed by NGO “Ukrmeпа” in the accompanying Individual Financial Report is eligible in accordance with the terms and conditions of the Grant Contract and eligibility rules of the Programme.

Because the procedures performed by us did not constitute either an audit or a review made in accordance with International Standards on Auditing or International Standards on Review Engagements, we do not express any assurance on the accompanying Financial Report.

Expenditure that not complying with the eligibility requirements are absent so we do not provide the ‘List of factual findings’ to this Report.

Purpose of the control report

The Managing Authority is not a party to the expenditure verification and therefore we do not owe or assume a duty of care to the Managing Authority, who may rely upon this expenditure verification report at its own risk and discretion. The Managing Authority can assess for itself the procedures and findings reported by us and draw its own conclusions from the factual findings reported by us.